

”TÄYTYY VAIN SAADA IHMISET KIINNOSTUMAAN”

Piraattipuolueen mielikuvat ja kehysidentiteetti vuoden 2015 eduskuntavaalien alla
lähetettyjen #piraattipuolue-twiittien perusteella

Sinikka Kauhanen

Pro gradu -tutkielma

Politiikan tutkimus

Yhteiskuntatieteiden ja

filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

kevät 2018

TIIVISTELMÄ

”TÄYTYY VAIN SAADA IHMISET KIINNOSTUMAAN”

Piraattipuolueen mielikuvat ja kehysidentiteetti vuoden 2015 eduskuntavaalien alla lähetettyjen #piraattipuolue-twiittien perusteella

Kauhanen, Sinikka

Politiikan tutkimus

Pro gradu -tutkielma

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

Ohjaaja: Marja Keränen

Kevät 2018

Sivumäärä: 71

Tämä pro gradu -tutkielma tarkastelee Piraattipuolueeseen liitettyjä mielikuvia, puolueen luomaa kehysidentiteettiä ja identiteetistä koituvia seurauksia. Piraattipuolue on kasvattamassa merkitystään Suomen ja muiden maiden poliittisena toimijana. Suomalaista Piraattipuoluetta on tutkittu varsin vähän, joten lisätutkimukselle on tarvetta.

Työssä esitetyt tutkimuskysymykset ovat: 1) Millainen on Piraattipuolueen agenda? 2) Miten piraatit luovat ryhmäidentiteettiä suhteessa toisiinsa ja suhteessa ryhmän ulkopuolisiin ihmisiin? 3) Mitä edellytyksiä ryhmäidentiteetin muodostamisen tavat luovat Piraattipuolueen kasvulle?

Tutkimus käyttää etnografista tutkimusotetta, lähiluvun metodia ja kehysteoriaa. Tutkimuskohteena on etnografinen kenttä, jolla tarkoitetaan twiittien muodostamaa keskustelua Piraattipuolueesta. Kentästä on lähiluvun metodilla tehty tulkintaa, jota syvennetään kehysteorian avulla. Tästä syntyy kuvaus puolueen itselleen rakentamasta narratiivisesta identiteetistä, siitä, ketkä identiteetin perusteella jäävät Piraattipuolueen ulkopuolelle ja ulkopuolelle sulkemisen vaikutuksista.

Aineistona on 18.3.–19.4.2015 lähetetyt #piraattipuolue- tai #piraatit-tunnisteella merkityt Twitter-viestit. Aineistoon kuuluvat myös viestiketjut, joissa tunnisteella merkityt twiitit esiintyvät ja twiittien mukana olevat internetartikkelit ja kuvat.

Piraattipuolue on vapautta edistävä, liberaalia talouspolitiikkaa vasemmistolaiseen yhteiskuntapolitiikkaan yhdistelevä puolue. Runsaasti internetiä käyttävänä ja käsittelevänä se vetoaa erityisesti nuorempaan kansanosaan, jonka suhtautuminen ja valmius sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan viestintään on vanhempiaan parempi. Puolueen aiempi heikko menestys aiheuttaa epäluuloja, joita ”pienpuolueen” leima vahvistaa. Työskentelemällä leiman häivyttämiseksi menestys tulevaisuudessa on kuitenkin mahdollista.

Myös puolueeseen liitetty raikas tyyli politiikan hahmottajana tukee menestysmahdollisuuksia. Identiteetiltään piraatit ovat internetosaajia, jotka sulkevat osaamattomat ulkopuolelle. Pienen kannattajakuntansa ja konfliktia aiheuttavan puhetapansas vuoksi Piraattipuolue saattaa vaikuttaa sisäänpäin lämpiävältä, mikä voi vaikeuttaa puolueen kasvua. Piraatit kuitenkin pyrkivät avaamaan puoluettaan myös uusille osallistujille.

Avainsanat: piraattipuolue, piratpartiet, piraatit, mielikuvat, identiteetti, kehysteoria

Sisällys

JOHDANTO	5
2 AINEISTO	8
3 ETNOGRAFINEN TUTKIMUSOTE, LÄHILUVUN METODI JA KEHYSTEORIA	13
3.1 Etnografinen tutkimusote.....	13
3.2 Lähiluku	16
3.3 Kehysteoria	17
4 ”EI LISÄÄ PÄÄTTÖMIÄ RAJOITUKSIA, EI HOLHOUSTA”	20
4.1 Tavoitteena liberaali politiikka ja yksilönvapaus	20
4.2 Oikeistolainen talous, vasemmistolainen yhteiskunta ja Bitcoinit	22
4.3 Byrokratia ja case rommi	25
5 ”PIRAATIKSI KASVETAAN, EI SORRUTA”	28
5.1 Nuorilta nuorille.....	28
5.2 Internet – se on kaikkialla.....	31
5.2.1 Vahva internetosaaminen	31
5.2.2 Internet työkaluna ja kampanjoinnin pohjana	33
5.3 Puolesta ja vastaan	41
5.3.1 Piraattipuolue negatiivisessa valossa	41
5.3.2 Piraattipuolue positiivisessa valossa	46
6 ”JOS #PIRAATTIPUOLUE ON NIIN MAHTAVA, MIKSI HE SAAVAT NIIN VÄHÄN ÄÄNIÄ?”	49
6.1 Twitter: kannattajien kosiskelua ja sisäpiirin vitsejä	49
6.2 ”Pienpuolueen” toteutuva ennuste ja perustulon laajentama kehys.....	52

7	PÄÄTÄNTÖ	56
	Aineisto	63
	Tutkimuskirjallisuus.....	65
	Internet-lähteet	68

JOHDANTO

Pro gradu -työni aihe on Piraattipuolue ja puolueesta syntyvä kuva tutkittaessa johtavan (Schmidt 2014, 3) mikroblogipalvelu Twitterin viestejä kuukausi ennen virallista äänestyspäivää (19.4.) vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Piraattipuolue perustettiin vuonna 2008. Perustamisensa yhteydessä puolue kertoi pyrkivänsä Suomen tekijänoikeus-, patenti- ja yksityislainsäädännön uudistamiseen. (Piraattipuolue.fi 26.5.2008, ”Piraattipuoluetta perustamassa 50 henkeä, puolue kritisoi CSS-päätöstä”.) Suomalaisena puolueena piraatit ovat vielä pieniä. Keväällä 2017 piraatit pääsivät ensimmäistä kertaa läpi vaaleissa, kun Helsingin ja Jyväskylän kaupunginvaltuustoihin valittiin kumpaankin yksi puolueen edustaja (Piraattipuolue 2017, ”Piraattipuolueelle vaalivoitto ja valtuutetut Helsinkiin sekä Jyväskylään”). Saavuttaakseen vaikutusvaltaa politiikassa puolueen olisi siis kasvatettava kokoaan ja edustajiensa paikkamääriä läpi Suomen.

Itseään tietoyhteiskuntapuolueeksikin kutsuva Piraattipuolue nimeään agendaansa useita tietotekniikkaan ja internetiin liittyviä teemoja, kuten ohjelmistot, viestintäsalaisuuden ja avoimen tiedon (Piraattipuolue.fi, ”Kannat lyhyesti”). Internetiin liittyvistä kysymyksistä paljon keskustelemaa puoluetta on luonnollista tutkia internetistä kerätyn aineiston avulla. Päätin kerätä tutkimukseni aineiston Twitteristä, sillä siellä kohtaavat niin poliitikot, politiikasta kirjoittavat toimittajat kuin mielipiteitään esittävät aktiiviset kansalaisetkin (Isotalus 2017, 204). Syy kerätä aineisto kuukauden ajalta oli Gunnin ja Skogerbøn (2013, 760) määritelmä *lyhyen ajan kampanjasta*, joka kestää noin neljä viimeistä viikkoa kampanjointiajasta ja on hyvin intensiivinen. Valitsemallani ajanjaksolla sain siis varmistettua aineiston riittävän määrän. Aineiston läpikäynnissä olen

hyödyntänyt etnografista tutkimusotetta sekä lähiluvun metodia. Katson keräämiäni twiittien muodostavan etnografisen kentän, sillä se täyttää etnografisen tutkimuskentän määritelmän tilana, jossa tapahtuu ihmisten sosiaalista kanssakäymistä yhteisten pelisääntöjen puitteissa (Jouhki 12.9.2016).

Mielikuva- ja imagotutkimusta poliittisista toimijoista on tehty aiemmin (ks. esim. Nimmo & Savage 1976, Uimonen 1992 ja Uimonen & Ikävalko 1996). Näissä tutkimuksissa mielikuvan syntymistä on tarkasteltu lähinnä joukkoviestintään tarkoitettun massamedian (televisio, radio, lehdet) kautta. Käsitellyissä mielikuvanluontiprosesseissa tutkitaan pääasiassa imagokonsultin avustuksella luotuja kampanjoita tai massamedian kautta kansalaisille syntyneitä kuvia kyselytutkimuksin. Tarkastelun kohteina ovat politiikassa myös toimivat henkilöt. (Uimonen 1996, 20–21; Nimmo & Savage 1976, 25–29.)

Koska oma tutkimukseni on politologiaa ja etnologiaa yhdistävää monitieteistä tutkimusta, ei perinteinen tutkimustyylillä ja -aineistolla ollut soveltuvin lähtöasetelma pro graduuni. Siinä missä Uimonen (1996, 79–107) keskittyy harkittuihin tienvarsi- ja mainostaulukampanjoihin, olen valinnut itselleni aiheen, joka tutkii hetkessä toteutettavan viestinnän luomaa mielikuvaa. Imagokonsultit luovat viestintästrategioita, joita pohditaan pitkään ja syvästi. Twitter-viestin kirjoittamiseen käytetään enimmillään minuutteja, tuskin sitäkään. Valitsemani etnografisen tutkimusotteen suurin vahvuus on mahdollisuus sisällyttää tutkittavaan aineistoon sekä piraattien että puolueen ulkopuolisten näkemykset puolueesta ja näin muodostaa kattavampi katsaus puolueeseen liittyvistä mielikuvista.

Kuvakaappauksin kerättyjen *#piraattipuolue*- ja *#piraattit*-twiittien ohessa aineistooni kuuluvat ne artikkelit ja kuvat, jotka esiintyvät twiittien yhteydessä, koska ne ovat twiitissä esiintyvän tekstin lisäksi osa kyseistä Twitter-viestiä. Jos jommallakummalla tunnisteella merkitty twiitti esiintyy viestiketjussa, olen ottanut mukaan myös muut ketjun viestit. Tämä johtuu Twitterin toimintatavasta, jossa käyttäjän syötteeseen näkyy, mikäli twiitti esiintyy ketjussa. Viestiketjun muut osiot tulevat näkyviin myös, jos tunnisteita käyttää hakutoimintona.

Tutkielmani metodin toisena kokonaisuutena on pitkälti Erving Goffmanin luoma (Fine 2002, 231) ja David Snow'n ja Robert Bedfordin edelleen kehittämä kehysteoria. Kehysteoriolla olen tehnyt analyysia siitä, millainen piraattien ryhmäidentiteetti ja -henki on. Kehyistäminen tapahtuu, kun yhteiskunnalliset liikkeet tuottavat osallistujilleen, vastustajilleen ja havainnoitsijoilleen aktiivisesti merkityksiä ja identiteettiä (Snow & Benford 1988, 198.) Kehysteoria tarjoaa siis välineen analysoida lähiluvun avulla tehtyä tulkintaa kriittisemmin ja hahmottaa sitä, kenen piraatit katsovat kuuluvan identiteettinsä

sisäpuolelle ja kuka puolestaan jää ulos. Tunnistamalla puolueen ulkopuolelle jäävät on mahdollista pohtia piraattien kasvumahdollisuuksia ja niitä vaikeuttavia seikkoja.

Tutkimuskysymykseni ovat: 1) Millainen on Piraattipuolueen agenda? 2) Miten piraatit luovat ryhmäidentiteettiä suhteessa toisiinsa ja suhteessa ryhmän ulkopuolisiin ihmisiin? 3) Mitä edellytyksiä ryhmäidentiteetin muodostamisen tavat luovat Piraattipuolueen kasvulle?

Suomessa aiempaa tutkimusta ei ole kovinkaan paljoa tehty, varsinkaan asettamastani näkökulmasta. Patrick Burkart (2014) on laatinut teoksen koskien Ruotsin ja Saksan piraattipuolueita ja eurooppalaisia antipiratismialoitteita. Suomessa Titta Airo (2012) on tutkinut pro gradussaan Piraattipuoluetta vaalikoneiden perusteella. Myös piraattiliikkeestä tehdyissä tutkimuksissa sivutaan Piraattipuoluetta (ks. esim. Arne Salmela 2010 ja Tiina Taiminen 2010). Kyseisissä tutkimuksissa ei kuitenkaan käsitellä suoraan joko Suomen Piraattipuoluetta tai sille rakentuneita mielikuvia.

Työni rakenne on seuraavanlainen: Aluksi esittelen aineistoni sekä etnografisen tutkimusotteen ja lähiluvun metodin. Tämän jälkeen kuvaan kehysteoriaa, joka valottaa sitä, mitä sosiaalisessa liikkeessä on tapahtuttava, jotta ryhmäidentiteetti syntyy.

Teoriaosuuden jälkeen siirryn analyysilukuihin, jotka ovat muodostuneet aineistostani esiin nousseiden teemojen mukaan. Teemoittelu syntyi, kun läpikäydessäni ensin koko aineistoani kronologisesti aloin hahmottaa twiiteistä samankaltaisia aiheita. Jaoin samaa teemaa koskevat twiitit omiin ryhmiinsä, esimerkiksi kaikki internetiä koskevat yhteen ryhmään ja nuoria koskevat toiseen. Osa twiiteistä saattoi sisältää useamman teeman, jolloin luin niitä molempien teemojen yhteydessä. Teemojen sisällä twiitit saattoivat vielä jakaantua spesifimpiin ryhmiin. Näin kävi esimerkiksi internetiä koskevassa teemassa. Saatuaani teemajaottelun tehtyä aloin käydä yksittäisiä teemoja läpi lähiluvun metodilla ja kirjoittaa niistä analyysia. Tämän pohjalta on syntynyt pro graduni lukujaottelu.

Viimeisenä analyysilukunani on kehysteorian kanssa tehty syvempi analyysi. Viimeisen analyysiluvun jälkeen työssäni on jäljellä vielä päätelmät. Kyseisessä luvussa vedän yhteen pro graduni tuloksia ja hahmottelen tarvetta tulevalle tutkimukselle. Päätöksien jälkeisiltä sivuilta on löydettävissä lähdeluettelo.

2 AINEISTO

Aineisto tutkielmassani on Twitteristä kuvakaappauksin kerätyt Twitter-viestit eli twiitit, joissa on käytetty tunnistetta *#piraattipuolue* tai *#piraatit*. Mikäli tunnistella varustettu twiitti esiintyi viestiketjussa, otin aineistooni mukaan kaikki kyseisen ketjun twiitit. Toimin näin, koska Twitter näyttää kaikki ketjun twiitit, jos *#piraattipuolue*-tunnistetta käyttää hakutoimintona. Viestiketjut olivat keskusteluita, minkä vuoksi niiden anti Piraattipuolueen kuvaa koskevalle tutkimukselle oli merkityksellinen.

Twiitit olen kerännyt aikaväliltä 18.3.–19.4.2015 eli kuukausi ennen virallista äänestyspäivää vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Twitteriin kirjoitettujen viestien lisäksi aineistooni kuuluvat ne internetartikkelit (esimerkiksi uutiset, mielipidekirjoitukset ja gallupkyselyt), jotka on lisätty twiitteihin linkin tai kuvan muodossa. Näistä twiittejä rikastavista internetsivuista ja -kuvista olen sisällyttänyt aineistooni vain ne, jotka olen onnistunut löytämään alkuperäisessä muodossaan esimerkiksi Google-hakua hyödyntämällä. Twiittien lähettämisen ja aineiston keruuhetken välillä ehti kulua noin kaksi vuotta aikaa, minkä vuoksi jotkin twiiteissä olleet linkit olivat vanhentuneet eivätkä enää näyttäneet sisältöään minulle. Vääränlaisten tulkintojen riskin vuoksi olen sulkenut aineistostani kyseiset linkit, ja hyödyntänyt vain artikkeleja, jotka olen päässyt autenttisessa muodossaan näkemään.

Sosiaalisesta mediasta kerättyä aineistoa käytettäessä suositellaan aineiston keräämistä pidemmältä aikaväliltä, koska kaikkein aktiivisimmatkaan twiittaaajat eivät lähetä viestejä päivittäin tai edes viikoittain (Gaffney & Puschmann 2014, 57). Toinen syy kerätä aineisto kuukauden ajalta oli Gunnin ja Skogerbøen (2013, 760) havainto kahdesta

erimittaisesta kampanjointiajasta: heidän mukaansa vaalikampanjoissa on *pitkän ajan kampanja*, joka alkaa noin vuosi ennen vaalien virallista äänestyspäivää. *Lyhyen ajan kampanja* puolestaan kestää noin neljä viimeistä viikkoa kampanjointiajasta, ja on hyvin intensiivinen. Aineistoni kattaa siis nuo neljä viimeistä, kaikkein kiivaimman tahdin kampanjointiviikkoa. Twiittien lisäksi aineistooni kuuluvat myös esimerkiksi uutisartikkelit ja tutkimukset, jotka twiiteissä on mainittu.

Sosiaalisen median merkitys täydentävänä kampanjoinnin areenana kasvaa koko ajan (Gunn & Skogerbø 2013, 762; Railo & Ruohonen 2016, 257). Tämän vuoksi sosiaalisesta mediasta saatavan aineiston pohjalta tehty politiikan tutkimus on jo nyt tärkeää. Tulevaisuudessa sen merkitys kasvaneekin entistäkin enemmän. Yksi syy sosiaalisen median hyödyntämiseen on politiikan personalisoituminen ja kampanjoinnin henkilökohtaistuminen. Poliitikkojen on tuotava julkisen puolensa lisäksi entistä enemmän esiin myös elämänsä yksityistä puolta. Sosiaalinen media, ja varsinkin Twitter, ovat tähän sopivia alustoja, sillä siellä esiintymistyylilään voi vaihtaa saumattomasti yksityisen ja julkisen välillä ja tilin kautta voi helposti markkinoida juuri itseään. (Gunn & Skogerbø 2013, 757–759; Railo & Ruohonen 2016, 232.) Tämä vaihtelu onkin selkeästi nähtävissä myös omassa aineistossani: Eräässä twiitissä kerrotaan, kuinka pitkä päivä kampanjoimassa ulkona vaalitelolla sai aikaan vilustumisen (@JJUotila, 5.4.2015). Toisessa puolestaan jaetaan perinteisen kampanjointiareenan, median, tekemää juttua (@petruspennanen, 7.4.2015).

Päädyin juuri Twitter-pohjaiseen aineistoon, koska seuran itse politiikkaa tiiviisti juuri Twitterin kautta. Twitter oli siis tuttu alusta ja tiesin, että sieltä on saatavissa käyttökelpoinen ja tarpeeksi kattava aineisto. Varsinkin Piraattipuoluetta koskevaan tutkielmaan Twitter sopii hyvin: Gunnin & Skogerbøn tutkimuksen mukaan (2013, 762–770) sosiaalisessa mediassa aktiivisimpia ovat juuri eniten ääniä tarvitsevat ja altavastajan asemassa olevat poliitikot. Kampanjoijan päätös käyttää Twitteriä päämääriensä tavoittelussa on todennäköinen, sillä se on muita alustoja julkisempi, matalan kynnyksen palvelu. Kuvakaappauksia kertyikin yhteensä yli 600 ja monet niistä sisältävät enemmän kuin yhden twiitin; yhdessä kuvakaappauksessa voi olla monenkin viestin mittainen keskusteluketju. Tämän vuoksi aivan jokaisessa twiitissä ei ole molempia tai edes jompaakumpaa hakemistani tunnisteista. Mikäli yhdessä keskustelun viestissä tunniste löytyi, tallensin koko keskustelun tutkielmassani käytettäväksi. Päädyin kaikkien keskustelun viestien tallentamiseen, sillä keskustelu on olennainen osa Twitterin

käyttömuotoa: pelkän kampanjoinnin lisäksi siellä käydään myös dialogia sekä äänestäjien että kilpailevien näkemyksien edustajien kanssa (Gunn & Skogerbø 2013, 757–764).

Vaikka pro gradussani ei mainitakaan kaikkia yli 600 kuvakaapattua viestiä eriteltyinä, olen lukenut lähiluvun metodilla jokaisen tallentamani twiitin. Mielekkään tutkimuksen luomiseksi jaottelin tarkastelemani twiitit teemoittain ja jatkoin valittujen teemojen twiittien työstämistä lähiluvun kanssa. Etnografisessa tutkimusotteessa yksittäisistä teksteistä tunnistetaan yleisempiä ilmiöitä, joihin tekstien esittämät puolet linkitetään esimerkkien tapaisesti (Pollner & Emerson 2001, 130). Tällä tyylillä syntyi tutkimukseni rakenne ja analyysi, johon nostin havainnollistajiksi joitain aineistoni twiittejä. Näin sain tutkimusaineiston pysymään kooltaan käsiteltävänä ja tutkimukseni ymmärrettävänä kokonaisuutena myös luettaessa.

Nuorempien puolueiden edustajat ovat vanhempien puolueiden edustajia johdonmukaisempia twiittaajia niin vaalien aikana kuin niiden ulkopuolellakin (Gunn & Skogerbø 2013, 766). Piraattien twiittaustyyli on siis samanlainen niin vaalikampanjaa tehdessä kuin kampanjointiajan ulkopuolellakin. Tämän vuoksi tutkielmani johtopäätökset Piraattipuolueesta saatavasta kuvasta ovat päteviä puolueeseen yleisestikin, vaikka analyysi on toteutettu vaalien alla lähetetyistä Twitter-viesteistä.

Pidän keräämäni aineistoa tarpeeksi kattavana, vaikka sen täydellisyyttä onkin Devin Gaffneyn ja Cornelius Puchmannin (2014, 65) mukaan mahdoton tarkistaa. Aineistoni twiitit olivat jaettavissa teemoittain useisiin eri aiheisiin ja viesteissä lähettäjinä oli useita eri henkilöitä sekä puolueesta että sen ulkopuolelta. Tästä suurempaa aineistoa olisi ollut myös vaikea hallita, minkä vuoksi aineiston työstäminen olisi muodostunut vaikeaksi. Tämä puolestaan olisi vaikuttanut olennaisesti analyysin tasoon ja mahdollisuuksiin paneutua laajasti kaikkiin tarpeellisiin seikkoihin.

Valitsin tunnisteiden pohjalta kerätyn aineiston, sillä #-merkintä sisältää etsintäominaisuuden, joka yhdistää käyttäjiä yli seuraaja–seurattava-rajojen ja luo näin uusia verkostoja. Etsintäominaisuutensa ansiosta tunnisteet luovat ainutlaatuisen, lähes universaalien näkyvyyden Twitter-viesteille antaen yhdelle twiitille mahdollisuuden massamedian kaltaiseen yleisöön. (Schmidt, 2014, 6; Bruns & Moe 2014, 22–28; Halavais 2014, 37.) Näin sain kerättyä aineistooni sekä puolueen jäseniltä että puoluetta kommentoineilta kansalaisilta kannanottoja, näkemyksiä ja ajatuksia Piraattipuolueesta. Kerättyjen twiittien antama kuva Piraattipuolueesta on hyvin välitön, sillä Twitter-viestejä ei harkita tai suunnitella pitkällä ajalla (Schmidt 2014, 10–11). Tunnisteet myös osoittavat twiitin koskevan juuri tiettyä aihetta (Bruns & Moe 2014, 17), minkä vuoksi viestit, joiden

sisällössä ei suoraan mainita Piraattipuoluetta lasketaan myös puoluetta kuvaaviksi. #-merkinnällä on aiheen merkitsijän lisäksi muitakin käyttötapoja: tunnistetta voi käyttää meeminä¹ (Bruns & Moe 2014, 18), kuten Piraattipuolueen Helsingissä kampanjoinut, ääniharavaksi noussut (Yle 22.4.2015, ”Eduskuntavaalit 2015, Taulukko, Petrus Pennanen”) Petrus Pennanen teki. Hän loi tunnetun fantasiaseikkailu *Taru sormusten herrasta* -kirjasarjan pohjalta vitsikkään tunnisteeseen *#haltiajäbä*, joka oli olennainen osa hänen kampanjointiaan.

Toinen syy, miksi päädyin sosiaalisesta mediasta koostettuun aineistoon liittyy osaltaan juuri #-tunnisteiden hakutoimintoon ja meemin muodossa tapahtuvaan leviämiseen. Jos Twitterissä hakee esimerkiksi tunnistetta *#vaalit2015*, voi sattumalta päätyä myös *#piraattipuolue*-twiittien ääreen. Twitterin toimintatapakin mahdollistaa kyseisen sattuman: jos käyttäjä A seuraa käyttäjää B, joka uudelleentwiittaa käyttäjän C lähettämän viestin, voi tämä viesti päätyä käyttäjän A Twitter-syötteeseen luettavaksi, vaikkei käyttäjä A seuraisikaan käyttäjää C. Tämä sattuman mahdollisuus sai minut päättämään Twitter-aineistoon, koska halusin tutkia materiaalia, johon äänestyspäätöstään tekevä kansalainen saattaisi törmätä vaalien alla ilman erillistä päätöstä etsiä kyseistä materiaalia luettavakseen ja joka vaikuttaisi hänen kuvaansa kyseisestä puolueesta.

Twiiittien käyttämisessä tutkimusaineistona on kuitenkin myös vaikeutensa. Twitterin *Developer Rules of the Road* -käytäntö kieltää jakamasta suurta määrää Twitteristä kerättyä dataa eteenpäin (Puschmann & Burgess 2014, 46). Tämän vuoksi käyttämiäni twiittejä ei ole nähtävissä tutkielmani lähdeluettelossa eikä niitä ole koottu julkisesti jaettavaksi. Twitter ei vastusta viestien käyttöä tutkimuksissa, mutta edellyttää niiden anonymisointia joko käyttäjänimen poistamisella tai pseudonyymillä korvaamisella, jotta twiitin alkuperäistä lähettäjästä ei voi tunnistaa (Beurskens 2014, 132). Koska tutkimuksessani käsittelen poliittisten toimijoiden lähettämiä twiittejä, en ole anonymisoinut aineistoani. Poliitiikkaan liittyvistä toimistaan twiittaavat henkilöt mitä luultavimmin toivovat tulevansa tunnistetuiksi, varsinkin oltuaan ehdokkaina vaaleissa. Twitterissä on myös mahdollisuus esiintyä ilman oikeaa nimeään, mikäli ei tahdo viestiensä sisällön yhdistyvän itseensä. Twitter antaa mahdollisuuden asettaa tilinsä yksityiseksi, jolloin vain hyväksytyt seuraajat pääsevät lukemaan tililtä lähetettyjä viestejä. Muilta tileiltä lähetetyt viestit ovat julkisia ja

¹ Meemi on ”kulttuurigeeni”, joka leviää yksilöltä toiselle jäljittelyn kautta. Sosiaalisessa mediassa meemi tarkoittaa erityisesti idealtaan pysyvää, mutta tarkoituksen mukaan muokattavaa viestiä. (Kielitoimiston sanakirja, ”Meemi”).

kuka tahansa voi päästä lukemaan niitä. (Bruns & Moe 2014, 17.) Suurin osa aineistoni twiiteistä, jotka on lähetetty muulta kuin poliitikon käyttämältä tililtä, onkin lähetetty nimimerkin takaa. Suoriksi lainauksiksi kirjoitetut, kokonaisina tutkielmassa esiintyvät twiitit on kirjoitettu alkuperäisen muotonsa mukaisesti.

Koska aineistoni on sosiaalisesta mediasta ja täysin internetpohjainen, olen päätenyt käyttämään lähteinä myös useita internetsivustoja. Esimerkiksi avatessani internetjargonia olen viitannut useampaan otteeseen Urbaaniin sanakirjaan, joka kerää ”sanoja, joita ei löydy tavallisista sanakirjoista sekä tavallisten sanojen epätavallisia määritelmiä” (Urbaani sanakirja, ”Etusivu”). Olen päätenyt tähän ratkaisuun siksi, että useita internetin slangisanoja ei löydy virallisista sanakirjoista. Koska Urbaani sanakirja ja muut vastaavat lähteeni ovat avoimia muokkaukselle, ihmiset, jotka päivittävät palveluja, ovat samoja, jotka käyttävät kyseisiä ilmaisuja. Jokaisen epävirallisen lähteen kohdalla olen katsonut myös muiden sivustojen antamia selityksiä sanoille, mutta olen päätenyt viittaamaan vain yhteen. Kaikkien eri sivustojen listaaminen lähteisiin ei olisi mielekäästä tai toimivaa eivätkä ne antaisi lisäarvoa viitteille sisältäessään saman tiedon ja sisällön.

3 ETNOGRAFINEN TUTKIMUSOTE, LÄHILUVUN METODI JA KEHYSTEORIA

3.1 Etnografinen tutkimusote

Ihmisillä on tarve kategorisoida toisiaan, mistä syntyy me–he-jaottelua. Tämän jaottelun kautta ihmiset muodostavat kuvan ulkopuolisista ryhmistä. Etnografisessa kenttätöössä on tavoitteena saavuttaa tätä kuvaa muodostavan maailma ja sen ymmärtäminen. Ymmärrys syntyy tutkimalla eri ryhmien keskenään käymää viestintää ja ryhmien väliin muodostuvia rajapintoja. Etnografia on perinteisesti pyrkinyt selvittämään, mihin toiminnalla pyritään. (Jouhki 12.9.2016; Jouhki 21.9.2016.) Sen vuoksi Melvin Pollner ja Robert M. Emerson (2001, 118) määrittelevät etnografian ”sosiaalisen toimijuuden kvalitatiiviseksi tutkimukseksi”, jota lähestytään teoreettisten menettelytapojen kautta.

Etnografia on empiriaan perustuva tutkimusote, joka määrittää tutkimusprosessin etenemistä. Tutkimus tapahtuu kentällä, josta tuotetaan todellisuutta. Kenttä voi perinteisemmän fyysisen kentän lisäksi olla myös verkossa ja virtuaalinen, sillä tutkimuksen kenttä on täysin tutkijan itsensä määriteltävissä. Tutkimuskohteeksi sopii mikä vain tila, jossa ihmiset kokoontuvat yhteen ja toimivat toistensa kanssa yhteisten pelisääntöjen puitteissa. (Hämeenaho & Koskinen-Koivisto 2014, 7–13; Isomäki, Lappi & Silvennoinen 2013, 151; Jouhki 12.9.2016.) Pro graduni tapauksessa kenttänä toimii

Twitter ja spesifimmin siellä oleva *#piraattipuolue*-tunnisteen syöte. Toisin sanoen tutkimuskenttäni on piraateista vuoden 2015 eduskuntavaalien alla käyty Twitter-keskustelu. Twitterin toimintaperiaatteesta johtuen keskustelu ei tässä yhteydessä tarkoita dialogia tai useamman käyttäjän kesken käytyä keskustelua, vaan siihen kuuluvat myös ne twiitit, jotka eivät ole saaneet aikaan yhtään vastausta tai reaktiota. Twiittien yksittäisyys ei ole ongelma, sillä etnografian avulla on mahdollista luoda ”järjestelmällistä analyysia arkisesta toiminnasta” (Jouhki 13.9.2016). Koska jokainen *#piraattipuolue*-twiitti on yhteisten sääntöjen mukainen osallistuminen kentän toimintaan, tutkimuksessani ei ole tarpeen erotella puolueeseen kuuluvien ja kuulumattomien lähettämiä Twitter-viestejä, vaan jokaisella twiitillä on arvonsa kentästä tehtävän tulkinnan osana.

Etnografinen tutkimus pyrkii hahmottamaan ja ymmärtämään monimutkaisiakin ilmiöitä (Hämeenaho & Koskinen-Koivisto 2014, 27; Pollner & Emerson 2001, 129). Hahmottamisen perusteella luodaan kuvaus, josta johdetaan analyttistä selitystä tutkimuskohteesta yleisemmällä tasolla (Isomäki ym. 2013, 151). Piraatit sopivat ilmiökäsitteen alle, koska heidät voi ymmärtää ideologisena ryhmittymänä, jolla on tietynlainen toimintatapa ja -kulttuuri. Twiiteistä tekemäni analyysin perusteella voin lopulta luoda yleisen kuvauksen piraateista.

Poliittiseen puolueeseen ja siihen liitettyihin mielikuviin etnografinen tutkimusote soveltuu erinomaisesti sen vuoksi, että sen tutkimuskysymykset kohdistuvat tutkittavien ajatusmaailman ymmärtämiseen ja heidän kokemuksiensa tulkitsemiseen (Hämeenaho & Koskinen-Koivisto 2014, 20). Piraattipuolueeseen kuuluvat eivät yksinään täytä graduni ”tutkittavien” joukkoa, vaan se koostuu kaikista, jotka ovat lähettäneet *#piraattipuolue*-twiitin määrittelemälläni ajanjaksolla. Ajatusta tukee myös etnografian tavoite tutkia ”tavallisia” ihmisiä, joiden kokemat merkitykset ovat henkilön ominaisuuksia tärkeämpiä. Tutkittavan kentän toimijat ovat kaikki ”oman elämänsä asiantuntijoita”. (Jouhki 13.9.2016; Jouhki 27.9.2016.) ”Tavallisia” ihmisiä tutkimukseni tapauksessa edustavat Twitteriä käyttävät kansalaiset. Koska tavoitteeni on tutkia puolueesta syntyvää mielikuvaa, on näiden molempien ryhmien viestien huomioiminen tärkeää. Puolueen ulkopuolisten twiittajien voidaan katsoa olevan asiantuntijoita siinä, millainen kuva ei-piraateilla on Piraattipuolueesta. Koska etnografisessa tutkimuksessa painottuu nykyhetken tutkimus, ellei tarkoitus ole tehdä historiaan pohjaavaa tutkimusta, (Jouhki 12.9.2016) on sosiaalisesta mediasta kerätty aineisto tutkimukseeni erinomainen. Internetin eri foorumeilla käydään jatkuvasti enemmän keskustelua politiikkaan ja vaaleihin liittyen

(Railo & Ruohonen 2016, 231), minkä vuoksi sosiaalisesta mediasta kerätty tutkimusaineisto erityisesti on nykypäivää.

Verkossa tehtävää etnografiaa voidaan nimittää myös Robert V. Kozinetsin (ks. esim. Kozinets 2015) termin mukaisesti netnografiaksi. Netnografian ytimessä on tietokonevälitteisesti käyty viestintä ja vuorovaikutus. Netnografisen tutkimuksen yksi tärkeimmistä seikoista on kentän saavutettavuus. (Isomäki ym. 2013, 154–155.) Twitterissä tämä saavutettavuus on hyvä, sillä siellä viestit ovat kenen tahansa luettavissa, ellei viestin lähettämiseen käytettyä tiliä ole erikseen määritetty yksityiseksi. Aineiston kokoamiseen olen käyttänyt viestien kuvakaappaamista, mikä on yksi netnografian yksinkertaisimmista aineistonkeruumenetelmistä (Isomäki ym. 2013, 157). Olen myös noudattanut netnografisen tutkimuksen avoimuusperiaatetta (Isomäki ym. 2013, 158) kertomalla omalla Twitter-tililläni tekeväni kyseistä tutkimusta. Kaikkien viestin lähettäneiden yksittäistä suostumusta en tietenkään voi saada, ellen lähetä jokaiselle *#piraattipuolue*-tunnisteella twiitanneelle erikseen viestiä. Tämäkään ei käytännössä olisi mahdollista, sillä jotkut käyttävät ovat vaihtaneet nimimerkkiään tai lopettaneet Twitterin käytön kokonaan, minkä vuoksi juuri oikean henkilön tavoittaminen ei olisi varmaa. Uskon kuitenkin, että Twitteriä käyttävät tietävät, että heidän viestinsä ovat kaikkien halukkaiden saatavilla enkä näe tätä yksittäisten suostumusten puutetta ongelmaksi.

Netnografiassakin nähdään tarpeelliseksi käydä aineiston keruun ohella keskustelua, joko kasvokkain tai internetin välityksellä, tutkittavien kanssa. Ilman tätä verkkokenttätutkimuksen voi määrittellä etnografiseksi vain, jos se on monialaista. (Isomäki ym. 2013, 161–162.) Oma tutkimukseni on lähtökohtaisesti politiikan tutkimusta, johon olen soveltanut etnografista tutkimusotetta. Tämän vuoksi pelkkä verkosta saadun aineiston käyttö ei muodostu ongelmaksi. Olen prosessin aikana pohtinut myös mahdollisuutta tehdä haastatteluja twiittaajien joukossa olevien piraattien kanssa, mutta olen luopunut ajatuksesta kahdesta syystä: Koska aineistoni ”toinen” ryhmä on Piraattipuolueeseen kuulumattomat, mutta *#piraattipuolue*-tunnisteella twiittavat, tulisi minun haastatella myös heitä. Yksityishenkilöiden tavoittaminen ja suostuttelemine – julkisuuden henkilöiksi luokiteltuihin poliitikoihin verrattuna – haastateltaviksi olisi todennäköisesti hyvin haastavaa jo tavoittamisen ongelmien vuoksi. Epätasainen haastattelujoukko saattaisi vaikuttaa aineistooni vääristävästi. Toinen syy on se, että piraattien tilanne vuonna 2017 on hyvin erilainen kuin vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Keväällä 2017 käydyissä kunnallisvaaleissa piraatit saivat kaksi ehdokasta valtuustoon: Petrus Pennasen Helsinkiin ja Arto Lampilan Jyväskylään (Piraattipuolue 10.4.2017, ”Piraattipuolueelle vaalivoitto ja

valtuutetut Helsinkiin sekä Jyväskylään”). Eduskuntavaalien jälkeen saavutettu menestys vaaleissa on voinut vaikuttaa piraattien näkemykseen itsestään. Aineistoni ajankohdasta on kulunut kaksi vuotta, joten varmuutta piraattien vuoden 2015 ajatuksista itsestään ei myöskään ole varmuudella saatavissa haastattelujen kautta.

3.2 Lähiluku

Tärkeää etnografian soveltamisessa on reflektiivisyys ja itsearviointi, joka turvaa havainnoijan analyttisyyden säilymisen (Isomäki ym. 2013, 153; Pollner & Emerson 2001, 129). Saavuttaakseni tämän olen käyttänyt twiittien analysoinnissa lähiluvun metodia. Lähiluvulla tarkoitetaan huolellista ja ymmärtävää tekstin tulkintaa, jonka lopputulema on analyttinen. Tekstejä luettaessa kiinnitetään huomiota vain tekstistä välittömästi ilmenevään tietoon. (Pöysä 2010, 336.) Tämä teosautonominen lähestymistapa on tärkeä tutkielmassani, koska sillä vältetään mahdolliset stereotypiat ja ennakkoluulot, joita olen saattanut aiemmin Piraattipuolueesta muodostaa.

Käyttämässäni metodissa liitetään yhteen sekä empiria että teoria: Samaa tekstiä tarkastellaan useaan kertaan eritellen tiedostavalla ja tulkitsevalla lukutyylillä samalla muistiinpanoja tehden. Tarkasteltava teksti nostetaan lukemisvaiheessa erilliseksi, mutta analyysivaiheessa sen huomioidaan kuitenkin olevan osa laajempaa kokonaisuutta. Tämän pohjalta tehdään valikointia, joka nostaa esiin tekstin keskeiset piirteet kaiken löytyvän tiedon sijaan. Lähiluvussa ei kuitenkaan lueta tekstiä miten sattuu, vaan lukutyylillä on teoreettisesti informoitua. Tämä tarkoittaa sitä, että sekä lukeminen että analysointi sisältävät teoreettisen näkökulman, jonka kautta lopputulema jäsentyy. (Pöysä 2010, 331–342.) Minun tutkielmassani tämä teoreettinen näkökulma on edellä esitelty etnografinen lähestymistapa.

Lähiluvun metodissa tärkeitä ovat erilaiset lukukerrat, jotka syntyvät, kun lukukertojen lisääntyessä analyttisyys kasvaa ja huomio kiinnittyy uusiin seikkoihin. Koska lukukertoja täytyy olla analyttisyyden saavuttamiseksi useita, on aineiston määrän rajoittaminen tärkeää. (Pöysä 2010, 338–342.) Aineiston määrän ongelman ratkaisin karsimalla ensin kaikkien keräämiäni twiittien joukkoa poistamalla sieltä sisällöltään epätäydellisiksi kokemani viestit – esimerkiksi vanhentuneen linkin ja *#piraattipuolue-*

tunnisteen sisältävät twiitit. Näiden twiittien linkin sisältöä en pystynyt enää jälkikäteen jäljittämään, jolloin twiitin sisältökään ei käytännössä ole avautunut.

Tämän jälkeen jaottelin aineiston teemoittain ja keskityin lukemaan vain yhden teeman twiittejä kerrallaan, kunnes analyysini niistä oli valmis. Jaottelun pohjalta kokosin kaksi pääteemaa, jotka nousivat myös kahden ensimmäisen analyysilukuni kantaviksi teemoiksi. Nämä ovat ”vapaus” ja ”mielikuvat”. Pääteemojen alle olen kirjoittanut koostaen alalukuja twiiteistä, joissa vapaus tai mielikuvien muodostuminen jollain tavalla näkyvät.

3.3 Kehysteoria

Kehysteoriassa (*framing theory*) tutkitaan yhteiskunnallisia liikkeitä, jotka saavat alkunsa jostain ideasta tai ideologiasta. Liikkeet tuottavat merkityksiä niihin osallistujille, niitä vastustaville sekä niitä havainnoille, minkä kautta liikkeiden tavoitteet, identiteetit sekä olemassa olon tarkoitukset muovaantuvat. Myös media ja valtio osallistuvat tahollaan tähän muovaamiseen, jolloin puhutaan *merkityksen politiikasta*. Itse kehystäminen (*framing*) tarkoittaa ”tulkinnan, tärkeiden tapahtumien ja olosuhteiden kehystämistä sekä muotoilua”. Liikkeessä toimivat jakavat usein samankaltaisen maailmankatsomuksen, jolloin kehyskaiku (*frame resonance*) vahvistaa osallistujien identiteettiä entisestään. Kehysteorian tavoitteena on tarjota tarttumapintaa identiteetin ja identifikaation tutkimiseen. (Snow & Benford 1988, 197–199.) Kehystä onkin ideologiaa helpompi tarkastella empiirisesti, sillä se on konkreettisesti nähtävissä ryhmien sisällä tapahtuvassa sosiaalisessa toiminnassa. Ihmiset myös tiedostavat kehyksen toistensa välillä ideologiaa helpommin sen kollektiivisen luonteen vuoksi. (Snow & Benford 2000, 4, 11.) Liikkeeseen osallistuminen ilman kehystä ei ole mahdollista (Snow, Rochford, Worden & Benford 1986, 467).

Kehysteoriaa ovat kehittäneet erityisesti David A. Snow ja Robert D. Benford, joiden mukaan (2000, 2, 11) kehystä ei pidä ymmärtää ideologian synonyymiksi, sillä molemmat ovat omia kokonaisuuksiaan. Ideologia toimii kulttuurisena resurssina kollektiivisessa toiminnassa tapahtuvalle kehystämiselle, jota harvoin on olemassa ilman ideologiaa. Ideologialle kehyksestä on hyötyä, sillä se suojelee ideologiaa esineellistämiseltä ja mahdollistaa ideologian muokkauksen ja uudelleenarvioinnin hälventämällä haavoittuvuutta. Joskus uskomuksen ja kokemuksen välille syntyy ristiriitoja, jotka

heikentävät liikkeessä toimijoiden ideologiaa. Tällaisissa tapauksissa kehys toimii koherenttiuden tarjoajana ja toimii parantavana ideologisenä työnä. (Snow & Benford 2000, 9–11.) Kehyksen tärkein tehtävä onkin tuoda tukea liikkeen näkemykselle ja sen tavoittelemille päämäärille (Snow & Benford 1988, 199). Myös kehystä on mahdollista muokata. Tällöin *kehyn vahvistaminen* tapahtuu tietyn osion selkeyttämisellä ja uudistamisella. (Snow ym. 1986, 469.)

Yhteiskunnallisten liikkeiden kehyksiin liittyy myös narratiivi, joka tarjoaa kehukseen analyttisyyttä ylittämällä pelkän kehyn tutkimiseen liittyvät rajoitteet ja valottamalla identiteetin ydintä (Davis 2002, 4). Narratiivi on ikään kuin juoni. Se on tapa, jolla liikkeeseen liittyvistä tapahtumista puhutaan ja jolla luodaan yhtenäisyyttä selittämällä sekä aiempia että tämänhetkisiä tapahtumia toisiinsa liittyviksi. (Davis 2002, 10–12.) Tapahtumien yhtenäistämällä syntyy tarina, jonka avulla jaetaan liikkeen itselleen tuottamia merkityksiä ja luodaan liikkeelle kollektiivista identiteettiä (Davis 2002, 22; Benford 2002, 70–71). Identiteetistä voidaan löytää useampia tarinoita eli identiteetit ovat pohjimmiltaan tarinanappuja (*bundles of stories*) (Fine 2002, 229–245). Tarinat ovat kehysteoriassa erityisen tärkeitä, sillä narratiivin muodostuttua siitä pyritään pitämään kiinni kaikin mahdollisin keinoin, sillä ne mahdollistavat kontrollin niin liikkeen sisäiseen toimintaan kuin sen ulkopuolisten puhujien hallintaan (Benford 2002, 53). Mikäli keskusteluun nousee narratiivin vastaisia näkökulmia, niitä vastaan nousee kärkeästä ja niiden sisältöä pyritään muuttamaan (Benford 2002, 62). Tämä on luodun narratiivin puolustamiskeino. Kun narratiivi yhdistetään kehysteorian mukaan luotuun identiteettiin, syntyy liikkeen moraalit. Moraalin pohjalta puolestaan arvioidaan liikkeen päämääriä ja niiden tarkoitusta. (Davis 2002, 20.)

Kehyksen ja ideologian ero on siis seuraava: Ideologia on toiminnan alkuun paneva voima, jonka myötä yhteiskunnallinen liike syntyy. Kehys puolestaan on liikkeen itsensä tuottama. Sen rakennuspalasina toimivat narratiivit ja niistä yhdistelemällä syntyneet tarinat, jotka tarjoavat liikkeelle keinon luoda laajemmin yhteisöllistä identiteettiä ja puolustautua sitä uhkaavia puhetapoja vastaan.

Kehyksen näkökulma ”täyttää käsitteellisen tyhjiön ja tarjoaa analyttisen tulkinnan välineen liikkeissä toimintaan” (Snow & Benford 2000, 1). Tämän vuoksi kehysteoria tarjoaa pro gradulleni lähiluvun metodia analyttisemmän työkalun *#piraattipuolue*-twiittien ja niiden kautta piraattien tulkintaan. Se myös tukee etnografisen tutkimusotteen tavoitetta saavuttaa etnologinen holismi, jossa yksittäinen ilmiö liitetään osaksi suurempaa kontekstia (Jouhki 13.9.2016) laajentamalla yksittäisten twiittien tulkintaa koko

puoluekuvaa koskevaksi analyysiksi. Vaikka kehysteoriassa puhutaan "liikkeestä", voi sitä soveltaa myös puoluepoliittiseen järjestöön, koska puolueilla on ideologinen perusta, joka on aikanaan innostanut osallistujia toiminnan aloittamiseen. Puolueilla on tavoitteita ja päämääriä, joita he pyrkivät edistämään. Samanlainen ajatus on havaittavissa myös kehysteorian liikkeillä.

4 ”EI LISÄÄ PÄÄTTÖMIÄ RAJOITUKSIA, EI HOLHOUSTA”

Piraattipuoluetta koskevissa twiiteissä esiintyy usein ajatus ja tavoite vapaudesta. Vapaus tarkoittaa piraateille niin liberaalia politiikkaa kuin yksilönvapautta ja byrokratian vähentämistäkin. Tätä teemaa käsittelem ensimmäisessä analyysiluvussani. Luku jakautuu piraattien liberaaliin politiikkaan ja varsinkin sen painotukseen yksilönvapaudesta ja *#piraattipuolue*-twiiteistä esiin nousevaan talous- ja yhteiskuntapolitiikkaan. Lopuksi käyn läpi piraattien liberaaliutta esimerkkitapauksen kautta. Case rommissa on kyse Piraattipuolueen vaalikampanjoinnin saamasta viranomaishuomiosta.

4.1 Tavoitteena liberaali politiikka ja yksilönvapaus

- - Se todellinen liberaali vaihtoehto vasemmalta oikealle, yhteistyökykyinen ja nykypäivän mahd. ymmärtä, *#piraatit* (@karvinen, 21.3.2015).

Piraattipuolueen politiikan liberaalius tulee esiin useissa yhteyksissä. Yksittäisten kansanedustajaehdokkaiden lisäksi koko puolue oli vuoden 2015 vaaleissa asettunut tukemaan kauppojen aukioloaikojen ja alkoholin myynnin vapautusta (@minerpirate, 19.3.2015; @vsPiraatit, 3.4.2015; @mikael79, 3.4.2015; @jarnoln, 4.4.2015; @mikael79, 4.4.2015). Kaupan alalta haluttiin myös poistaa Alkon monopoliasema muun muassa

sallimalla viinien myynti ruokakaupoissa (@TimoHellman, 24.3.2015; @jarnoln, 30.3.2015). Vuonna 2015 valittu hallitus vapauttikin kauppojen aukioloajat niin sanottujen norminpurkutalkoiden puitteissa (Mtv, ”Hallitus yrittää poistaa turhaa byrokratiaa – satoja muutoksia valmistelussa”). Rajoitetut aukioloajat nähtiin siis turhaksi sääntelyksi läpi puoluelinjan. Vaikka Piraattipuolue ei saanutkaan edustajiaan vuoden 2015 eduskuntaan tai hallitukseen, se ajoi tärkeäksi koettua liberaalia muutosta kaupanalalle.

Liberaaliin politiikkaan kuuluu Piraattipuolueen mielestä osaltaan myös vapaasti saatava tieto. Maaliskuun loppuun mennessä kaikki ehdokkaat olivat tehneet vaalirahailmoituksen vuoden 2015 vaaleissa (@SebastianMaki, 30.3.2015) ollen poikkeus ehdokkaita asettaneiden puolueiden joukossa (@Piraattipuolue, 31.3.2015; @jarnoln, 7.4.2015), minkä lisäksi tarjolla oli myös tietoa rahoituksesta koko puolueen historian ajalta (@k4rv1n3n, 26.3.2015). Tiedon vapaan liikkumisen arvostus näkyy myös Islannin perustuslain kirjoittamisen ihailussa: avoin ja informatiivinen tyyli koko prosessin ajan koettiin toimivaksi (@piraattipipsa, 19.3.2015). Poliitiikan suurimmiksi ongelmiksi piraateissa nähdäänkin demokratian ja avoimuuden puute, joka korjaantuisi tiedon vapaammalla liikkuvuudella. Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa Piraattipuolueen ehdokkaat kannattivat eniten avointa dataa Avoimien tietojärjestelmien keskus COSS ry:n tekemän kyselyn mukaan. (@kaukamieli, 8.4.2015; @jarnoln, 8.4.2015; @jarnoln, 16.4.2015; @mikaletonsaari, 16.4.2015; COSS, ”Avoimet tietojärjestelmät ehdokkaiden ohjelmissa – Eduskuntavaalit 2015”.) Puolueen leima avoimen tiedon puolestapuhujana on vahva. Piraatit tiedostavat selkeästi vapaan dataliikkuvuuden hyvät puolet ja pyrkivät edistämään sitä itse esimerkiksi tarjoamalla äänestäjille mahdollisuuden tarkistaa puolueen vaaleissa käyttämän rahoituksen.

Piraateilla on myös tahto keskittää politiikan valta yhteisiin julkisiin asioihin ja pitää yksityinen vapaana siitä. Tätä ”liberalismin ydintä” piraatit pyrkivät edistämään vuoden 2015 vaaleissa. (@minerpirate, 29.3.2015.) Vapauden ajatusta toteutetaan myös puolueen sisällä: piraatit eivät harjoita puoluekuria, vaan antavat jäsentensä tehdä politiikkaa omien arvojensa mukaisesti (@TereSammallahti, 14.4.2015). Vapaus tuo mukanaan automaattisesti myös vastuun (@juristimaki, 14.4.2015) ja vaatii pelkän puheen lisäksi myös toimintaa toteutuakseen aidosti (@MiikaHamynen, 15.4.2015). Sama ajatus näkyy vastauksessa kysyttäessä piraattien suhtautumista TTIP-sopimukseen²

² TTIP-sopimuksen (Transatlantic Trade and Investment Partnership) tavoitteena on helpottaa EU:n ja Yhdysvaltojen välistä kauppaa ja parantaa niiden taloutta mm. tuontirajoituksia vähentämällä (European

- - pelkkä sana ”vapaa” sopimuksen nimessä ei tarkoita sitä, että sopimus lisääisi vapautta (@k4rv1n3n, 25.3.2015).

Tahto yksityisen vapaana pitämiseen poliittisesta vallasta nousee esiin erityisesti verkkovalvonnasta käydyssä keskustelussa. Piraatit suhtautuivat vuonna 2015 verkkovalvontaan puolueiden joukossa poikkeuksellisen kielteisesti. Eduskunnan hyväksyttyä maaliskuussa 2015 operaattoreiden estolistat eli niin sanotun ”ennakkosensuurin” Piraattipuolue julkaisi vpn-palvelun³, jolla nämä estot on mahdollista ohittaa. (@minerpirate, 29.3.2015; Tivi 2.4.2015, ”Piraattipuolueelta vpn-palvelu: ’Ohitamme laittoman verkkosensuurin’”) Tarjoamalla palvelun yksityiseen verkkoselailuun Piraattipuolue toteuttaa vaatimustaan teoista sanojen tueksi ja edistää – ainakin oman näkemyksensä mukaan – yksilönvapautta takaamalla mahdollisuuden kiertää ennakkosensuuri. Yksilönvapaus liberaalin politiikan tuotoksena esiintyy muissakin piraattien esittämässä tavoitteissa. Esimerkkeinä tästä toimivat translain parantamisyrittäminen ja muut yksilönvapautteen liittyvät ihmisoikeudet sekä ”aitameemin” uudistetussa versiossa, joita käsittelemän myöhemmin tutkimuksessani (ks. sivu 39).

4.2 Oikeistolainen talous, vasemmistolainen yhteiskunta ja Bitcoinit

Maaseudun elinkeinoista ollaan huolissaan. Miksi siis emme lakkautta Alkon myyntimonopolia ja lanseeraa perustuloa? #piraatit #vaalit2015 (@TimoHellman, 4.4.2015).

Commission, ”About TTIP”). Sopimusta on kritisoitu mm. julkisen lainsäädäntövallan kaventumisesta ja epädemokraattisuudesta (Vapaakauppa.fi, ”TTIP”).

³ VPN (virtual private network) on yksityisyyttä parantava virtuaalinen erillisverkko, joka salaa internetiin yhdistetyn laitteen verkkoyhteyden. Salattu yhteys estää kolmannen osapuolen tiedonkeruun internetin käytöstä. (vpn-yhteys.fi, ”Mikä on VPN?”)

Yksi suurimmista puheenaiheista vuoden 2015 vaalien alla piraattien talouspolitiikassa oli perustulo. Useat piraatit olivat perustulon puolestapuhujia (@piraattipipsa, 5.4.2015), ja sen kannatus piraateissa olikin vihreiden kanssa korkeinta puoluekentällä (@jarnoln, 13.4.2015). Perustulon hyväksi puoliksi nähtiin muun muassa se, että toteutuessaan perustulo palvelisi sekä työntekijöitä että yrittäjiä: niin sanottujen nollatuntisopimusten solminen ei olisi enää niin ongelmallista, koska vähäinenkin työntekotulisi kannattavaksi. Työntekijä voisi myös olla useamman yrittäjän palkollisena. Mikäli yhdellä työnantajalla ei olisi tarjota työtunteja yhdelle viikolle, palkattu voisi mennä toiselle yrittäjälle siksi ajaksi. (@minerpirate, 6.4.2015.) Tällaisessa tilanteessa perustulo takaisi työntekijän tulotason myös epäsäännöllisten työtuntien aikana, muttei aiheuttaisi kannustinloukkua, jossa työtunnit aiheuttaisivat mahdollisten tukien oikeutuksen poistumisen.

Työhön liittyvässä talouskeskustelussa esiin nousi myös työntekijöiden hyvinvointi. Tämän nimissä esitettiin työuran lyhentämistä (@k4rv1n3n, 9.4.2015). Palkansaajien aseman parannusta ajettiin myös ehdottamalla valtion säästöjä virkamiesten ja palkansaajien loma-aikojen yhdenmukaistamisella (@k4rv1n3n, 26.3.2015). Hyvinvointi oli esillä muutenkin kuin pelkkään työntekoon liittyvänä. Piraattien yhteiskuntapolitiikan voidaan sanoa tähänneen vuonna 2015 hyvinvoivaan yhteiskuntaan, sillä he halusivat muun muassa hoitaa ”Suomi-neidon mielenterveysongelman” kuntoon (@JonnaPurojarvi, 19.3.2015) käyttäen varojen uudelleenresursointia (@TimoHellman, 11.4.2015) ja nostaa kansalaisten yleiskunnan tasoa koululiikunnan mallia muuttamalla (@TimoHellman, 21.3.2015 ja 22.3.2015). Hallituksen tekemien talousleikkausten nähtiin uhkaavan suomalaisten hyvinvointia, joten niitä kritisoitiin (@Piraattipuolue, 6.4.2015; @HarriKivisto, 16.4.2015). Yhteiskunnan tahdottiin myös tulevan tasa-arvoisemmaksi. Tähän viittaavat arvokkaan vanhuuden (@piraattipipsa, 30.3.2015) ja ”kaikille riittävän rakkauden” (@HarriKivisto, 20.3.2015) puolesta puhuminen. Sekä taloudessa että yhteiskuntapolitiikassa piraatit näkivät kansalaisen aktiivisena ja osaavana toimijana. Kansalaisella on mahdollisuus edistää haluamansa kaltaista yhteiskuntaa talousvaikuttajana (@Piraattipuolue, 19.3.2015). Piraatit halusivat taata kansalaisen vaikutusmahdollisuudet myös muussa politiikassa yhdistämällä kansanedustajat ja suoran demokratian (@petruspennanen, 6.4.2015). Edellä mainitut ehdotukset tähtäsivät kohti päämäärää, jossa kansalaisilla on nykyistä parempi olla riippumatta siitä, mihin yhteiskuntaluokkaan he kuuluvat tai missä osa-alueessa heidän elämässään on nykyisin mahdollisesti ongelmia. Tällainen agenda on perinteisessä oikeisto–vasemmisto-linjassa nähty vasemmistolaiseksi

ajatteluksi. Aiemmassakin tutkimuksessa Piraattipuolueesta on tunnistettu vasemmistolaisia piirteitä (Airo 2012, 93–101).

Yhtenä talouspolitiikan muutoksena Piraattipuolue ajoi joukkorahoitusta (@PegZor, 13.4.2015), joka piraattien puolueohjelman mukaan lukeutuu keinoihin rahoittaa erilaisia toimintoja, mikä on yksilön perusoikeus (Piraattipuolueen puolueohjelma 2017, ”3. Vapauksien lisääminen, Rahankeräys”). Piraattien suhtautuminen joukkorahoitukseen ei ole yllättävä, sillä he rahoittivat vaalikampanjointiaan Bitcoin-lahjoituksilla⁴. Bitcoin-lahjoituksina saadut varat muodostuivat tärkeäksi osaksi piraattien vaalikampanjoinnin rahoitusta mahdollistaen vaalijulisteiden ja kampanjointitilojen kustannusten kattamisen. Bitcoineina saadut lahjoitukset ylittivät 5000 euroa yhden päivän aikana. (@hannesonlineinc, 22.3.2015; @k4rv1n3n, 22.3.2015; @plomm3r, 23.3.2015.) Ottaen huomioon, että Piraattipuolueen vaalikampanjan kulut olivat ennakoilmoituksen mukaan yhteensä 10 000 euroa (VTV, ”Ennakoilmoitukset eduskuntavaaleissa 2015, Piraattipuolue r.p.”), Bitcoineina tullut summa on merkittävä. Rahoituksen kerääminen Bitcoin-palvelun kautta herätti kritiikkiä: käytännössä Bitcoin-lahjoitukset on mahdollista tehdä täysin anonymisti, vaikka useimmiten lahjoitus tapahtuukin pseudonyymien kautta (Bittiraha.fi, ”Usein kysytyt kysymykset, 14. Kuinka anonymi Bitcoin todellisuudessa on?”). Tämä olemassa oleva mahdollisuus, ettei lahjoittajan henkilöllisyyttä voisi selvittää, sai aikaan kritiikkiä vaalirahoituslain mukaisuuden noudattamisesta (Mäntylähti 23.3.2015, ”Bitcoin-piraatit rikkonevat vaalirahoituslakia”).

Lahjoittajan henkilöllisyyden selvittämisen vaikeuden aiheuttama huomio on perusteltua. Valtiontalouden tarkastusvirastolle tehty ajantasainen ilmoitus Piraattipuolueen Bitcoin-lahjoituksista ei sisällä yhtään nimeä, vaan etunimiksi on ilmoitettu ”Bitcoin lahjoitus” ja sukunimeksi Bitcoin-osoite. Ilmoituksen Lisätietojako-osiossa mainitaankin, että vain poliisilla on jonkinlainen mahdollisuus selvittää, kuka, ketkä tai mikä lahjoituksen takana on. (VTV, ”Ajantasaiset ilmoitukset 2015, Piraattipuolue r.p.”.) Koska muut puolueet eivät keränneet rahoitusta Bitcoinien avulla, voi piraattien toiminta vaikuttaa hieman hämäräperäiseltä. Piraattipuolue kuitenkin oli ainoa puolue, jonka kaikki kansanedustajaehdokkaat tekivät vaalirahailmoitukset vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Tämän perusteella voidaan ajatella, ettei piraateilla ollut pyrkimystä

⁴ Bitcoin on globaali digitaalinen valuutta, jonka takana toimii avoin yhteisö. Bitcoinien käyttö perustuu kahden tahon väliseen digitaaliseen vaihtokauppaan, jossa yksi taho luovuttaa valuutan omistusoikeuden toiselle. (Bittiraha.fi, ”Mikä on Bitcoin?” ja ”Rautalankaa Bitcoinista”).

peitellä rahoituksensa lähteitä. On siis mahdollista, että puolue päätyi käyttämään Bitcoin-palvelua, joka internetissä toimiva rahoituskanavana oli luonnollinen vaihtoehto internetin käyttöön perehtyneelle puolueelle. Rahoitusta ei myöskään kerätty pelkkinä Bitcoineina, vaan ehdokkaat kertoivat perinteisempienkin rahoitusmuotojen mahdollisuuksista (@k4rv1n3n, 10.4.2015). Vaihtoehdon tarjoaminen puhuu sen puolesta, ettei lahjoitusten alkuperiä pyritty peittelemään digitaalista rahaa keräämällä.

4.3 Byrokratia ja case rommi

Pihakanala vaatii vain _muutaman_ ilmoituksen. Ehkä yksi hyvä riittäisi? - - (@juristimaki, 7.4.2015).

Yksi Piraattipuolueen liberaalin politiikan suurimmista teemoista oli byrokratian vähentäminen (@vsPiraatit, 23.3.2015). Tällä tavoiteltiin muun muassa pienyrittäjien aseman parantamista (@petruspennanen, 31.3.2015) ja valtion varojen järkevämpää budjetointia (@timolehtinen, 13.4.2015). Esimerkiksi perustulon eri malleista piraatit antoivat kannatuksensa niille versioille, joiden seurauksena myös byrokratian tarve pienenisi (@k4rv1n3n, 31.3.2015). Byrokratian liiallisuus ja vaikeus näkyivät piraattien mielestä muun muassa siinä, että kansalaisilla on tarve Verorekan⁵ kaltaisille palveluille (@piraattipipsa, 14.4.2015), koska rönsyilevää ja epäselvää virkakieltä ei ole ”suomennettu” (@kaukamieli, 8.4.2015).

Piraattien vaalikampanjointi joutui tekemisiin byrokratian kanssa, kun eri puolella Suomea vaaliteltoilla ja -mökeillä tarjoihtiin rommia ja viskiä. Tarjoilua järjestettiin esimerkiksi Narinkkatorilla (@TereSammallahti, 11.4.2015) ja Turussa (@SebastianMaki, 30.3.2015). Poliisi oli puuttunut alkoholin tarjoiluun osana vaalikampanjointia, jolloin puuttuminen perusteltiin ”poliisin saamalla ohjeistuksella”. Piraatit päättivät kuitenkin jatkaa tarjoilua, mikäli laillista perustetta tarjoilun lopettamiselle ei ilmene. Piraattien näkemyksen mukaan kiellon pohjana olikin lain ylitulkitseminen (@SebastianMaki,

⁵ Verorekka on Verohallinnon tarjoama kiertävä palvelu, josta saa apua veroilmoituksen läpikäymiseen ja verkkopalveluiden käyttöön. Vuonna 2015 Verorekan palveluita käytti yli 4000 ihmistä. (Verohallinto (13.4.2016), ”Rekkakiertue ohjaa veroilmoitusasioissa verkkoon”.)

30.3.2015). Laillisen perusteen puuttumattomuuden pohjalta pohdittiin vaaliviskin eroa esimerkiksi ilmapalloon, kahviin ja ruokatarjoiluun kuten lettuihin tai makkaraan. (@KorpelaPetri, 11.4.2015; @TereSammallahti, 11.4.2015; @JuhaniKhr, 14.4.2015.) Ilmeisesti alkoholitarjoilu sai jatkua, sillä joitain päiviä järjestetyn tarjoilun jälkeen twiitattiin

Yhteiskunta on edelleen pystyssä, vaikka vähän höllättiinkin sääntelyä #Piraatit #Vaalit2015 (@Mi4R_, 17.4.2015.)

Alkoholin tarjoilu vaalitelalla mahdollisti piraateille sanaleikit ”Yarr! Ja rommia pullo!” (@JJUotila, 28.3.2015; @TimoHellman, 29.3.2015) ja ”vaaliROM”⁶ (@HarriKivisto, 28.3.2015), mikä yhdistettynä muuhun piraattien ajoittain omintakeiseen ja huomion herättämiseen pyrkivään kampanjointiin⁷ ei vaikuta irralliselta. Suostumattomuus lopettaa alkoholin tarjoilu kampanjointitilanteissa ilman laillista perustetta osoittaa vahvaa negatiivista suhtautumista sääntelyä kohtaan. Tästä kertoo myös se, että juuri ”Sääntö-Suomen” katsottiin pyrkivän piraattien vaalikampanjan häiritsemiseen (@horgh, 30.3.2015). ”Sääntö-Suomi” on kielteisesti väritynyt ilmaus, jolla viitataan turhiksi koettuihin protokollisiin ja asetuksiin, joita Suomessa katsotaan olevan runsaasti. Tämä yhdistettynä katsantoon siitä, että byrokratian tavoite oli nimenomaan häiritä piraattiehdoikkaiden kampanjointia esimerkiksi sopimattoman alkoholitarjoilun rajoittamisen sijaan vahvistaa entisestään ”Sääntö-Suomen” ilmaisuna saamaa kielteisyyttä. Samaa asennetta kuvaa myös Mika Aroma (@Mi4R_, 17.4.2015) piikittely siitä, ettei yhteiskunta kaatunut, vaikka byrokratiaa jätettiin toteuttamatta.

Vaaliviski ja siihen kohdistuneet kiellot saivat julkisuutta myös valtakunnallisessa uutisoinnissa (ks. esim. Ylen ”Eduskuntavaaleissa huomiota herätetään vaikka ilmaisen rommin voimalla” ja ”Alkoholitarkastaja kiinnostui vaalikadun rommitarjoilusta”), ja piraatit jakoivat näitä artikkeleita jonkin verran. Uutisointi oli Piraattipuolueelle hyvä tapa antaa esimerkki siitä, millainen byrokratia on turhaa ja miksi he sen vähentämiseen

⁶ ROM (read-only memory) eli tietokoneen lukumuisti (Kotimaisten kielten keskus, ”Kielitoimiston ohjepankki, Lyhenneluettelo R”).

⁷ Piraattipuolueen vaaliteltoilla ja -mökeillä oli nähtävissä muun muassa bileet ja elävää musiikkia (@vsPiraatit, 18.4.2015; @vsPiraatit, 11.4.2015), joulupukkikuvioisia käärekarkkeja (@vsPiraatit, 1.4.2015), itsepaistettuja aamupalasämpylöitä (@TeemuLindroos2, 7.4.2015) sekä muiden puolueiden ilmapalloja, joiden tunnukset peitettiin tussilla ja kirjoitettiin tilalle ”Piraatti” (@SebastianMaki, 11.4.2015).

pyrkivät. Ennen kaikkea suhtautuminen rajoittamisyrittämyksiin oli näyte piraattien liberaalista, vapauden edistämistä ajavasta politiikasta.

5 ”PIRAATIKSI KASVETAAN, EI SORRUTA”

Analyysini toisessa luvussa käyn läpi *#piraattipuolue*-twiiteistä esiin tulleita teemoja, jotka linkittyvät toisiinsa. Kannatus etenkin nuorten keskuudessa ja samankaltaisen arvomaailman jakaminen nuorten kanssa on selvää Piraattipuolueen tunnisteella jaetuissa viesteissä. Tämän vuoksi käsittelemkin ensin nuoriin liittyvät twiitit, jonka jälkeen siirryn internetin teemaan kuuluviin twiitteihin. Internetillä on suuri rooli sekä Piraattipuolueen poliittisessa ohjelmassa että heidän vaalikampanjassaan, mikä luultavasti houkuttelee nuoria äänestäjiä ikääntyneitä enemmän. Toisen analyysilukuni lopuksi tarkastelen Piraattipuolueen mielikuvista kertovia twiittejä, jotka antavat viitteitä siitä, minkälaisena puolue nähdään äänestäjien keskuudessa.

5.1 Nuorilta nuorille

Piraattinuoret vaaleihin 49 ehdokkaalla ja uudella ohjelmalla --
@Piraattipuolue #eduskuntavaalit #piraattit (@piraattinuoret, 18.3.2015).

Analyysiini ensimmäinen osio käsittelee *#piraattipuolue*-twiiteistä esiin nousutta *nuoret*-teemaa. Aihe ilmeni kahdella eri tavalla: Piraattipuolueella oli vuoden 2015 vaaleissa paljon nuoria ehdokkaita, minkä lisäksi he myös pyrkivät eri tavoin edistämään

nuorten asiaa. Tässä alaluvussa käsittelemme nuoria koskevan teeman edellä mainitussa järjestyksessä.

Piraattipuolueen ehdokkaana ollut Jarno Luoma-Nirva (@jarnoln) twiittasi 27. maaliskuuta graafin, jonka mukaan Piraattipuolueella oli vuoden 2015 eduskuntavaaleissa eniten 18–30-vuotiaita ehdokkaita. Näiden ehdokkaiden määrä oli myös prosentuaalisesti suurin Piraattipuolueella. Samanlaista tietoa on saatavissa toisessa twiitissä olevasta graafissa, joka on otsikoitu ”Nuoret ehdokkaat puolueittain”. Tämän kuvaajan perusteella kuvan saatesanoina twiitissä on ”-- Kaikkien ehdokkaidemme keski-ikä on 32 vuotta!” (@MiikaHamynen, 20.3.2015.) Suuri nuorten ehdokkaiden määrä korostui myös, kun Luoma-Nirva (@jarnoln, 27.3.2015) lisäsi ehdokasjoukkoon ”pari keski-ikäistä”, jotka oli ”huolittu mukaan”. Oletettavaa on, että Piraattipuolueella on aiemmissakin vaaleissa ollut muihin ehdokkaita asettaneisiin puolueisiin verrattuna nuorempia ehdokkaita, sillä Olli Markkanen (@kaukamieli, 20.3.2015) jakoi oman mielipidekirjoituksensa sanoilla ”Piraateilla on näissäkin vaaleissa eniten nuoria ehdokkaita.” Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa Piraattipuolueella oli ehdokkaanaan myös iältään kaikkein nuorin ehdokas, mikä tulee esiin Mtv:n (29.3.2015, ”He ovat eduskuntavaalien vanhin ja nuorin ehdokas – 95 ja 18 vuotta!”) kirjoittamasta artikkelista (@piraattinuoret, 29.3.2015). Puolueen nuoruuden havainnollistaminen ei jäänyt pelkkiin matemaattisiin graafeihin. 13. huhtikuuta pidetyssä vaalitentissä ”#Piraattipuolue ainoa, jolla selkeästi nuorempi veikko” (@Pixeffect, 13.4.2015). Kaiken kaikkiaan piraattiehdokkaiden verrattain nuori ikä tulee esiin monissa eri yhteyksissä.

Piraattipuolue kunnostautui nuorten osalta myös muilla alueilla kuin ehdokkaiden ikäjakaumassa. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY) osallistui *Koulutuslupaus*-kampanjaan, jossa ehdokkaita kehoitettiin sitoutumaan koulutuksen parempaan tulevaisuuteen. Kampanjassa ehdokkaita kuvattiin erilaisten *#koulutuslupaus*-kylttien kanssa. Ehdokkaat saivat valita eri kylttivaihtoehdoista itselleen mieluisimman, jonka jälkeen heidät kuvattiin lupauksen kanssa ja kuva jaettiin sosiaaliseen mediaan. (Koulutuslupaus, ”Tee *#koulutuslupaus*”.) Turun yliopiston ylioppilaskunta jakoi 14. huhtikuuta kuvan kolmesta Piraattipuolueen ehdokkaasta, jotka kaikki sitoutuivat koulutuslupauksiin. Milka Pyrrö lupasi kannattaa Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiön (YTHS) palveluiden levittämistä myös ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden piiriin. Maksuttoman koulutuksen kyltin takana seisojaksi Sebastian Mäki. Näiden kahden lupauksen lisäksi ehdokas Toivo Tonta otti kuvaansa mukaan myös ”Opintotukea ei heikennetä” ja ”Koulutuksesta ei leikata” -teksteillä varustetut lupaukset. (@TYY, 14.4.2015.) Ainakin

siis Varsinais-Suomen alueella ehdokkaiksi asettuneet piraatit halusivat kampanjassaan koulutukselle valoisan tulevaisuuden.

Koulutuksen lisäksi nuorten aseman parantamiseksi Piraattipuolueen Varsinais-Suomen piiriyhdistys kampanjoi vuonna 2015 eduskuntavaalien äänestyksen ikärajan laskemiseksi 16 vuoteen (@vsPiraatit, 29.3.2015). Äänioikeuden ikärajaa on Suomen vaaleissa muutettu aiemminkin, joten idea sinänsä ei ollut uusi. Halusta antaa äänioikeus laillista täysi-ikäisyyttä nuoremmille voidaan ajatella Piraattipuolueella olevan luottoa nuoriin ja heidän kykyynsä tehdä päätöksiä koko kansaan vaikuttavissa vaaleissa.

Äänestysikärajan laskeminen kahdella vuodella palvelisi eniten Piraattipuoluetta itseään. Nuorisotyön valtakunnallisen palvelu- ja vaikuttajajärjestö Allianssin toteuttamien Nuorisovaalien⁸ mukaan Piraattipuolue olisi vuonna 2015 saanut yhteensä seitsemän paikkaa (@HansiHarjunharj, 15.4.2015; @juristimaki, 15.4.2015). Tämä on seitsemän paikkaa enemmän kuin Piraattipuolue lopulta vuoden 2015 eduskuntavaaleissa sai (Yle (22.4.2015, ”Eduskuntavaalit 2015, Puolueiden kannatus”). Vertailun vuoksi kerrottakoon, että Piraattipuolueen ehdokkaana vuonna 2015 toiminut Harri Kivistö pääsi Nuorisovaaleissa läpi (@HarriKivisto, 15.4.2015), mutta sai eduskuntavaaleissa yhteensä 621 ääntä (Yle 22.4.2015, ”Eduskuntavaalit 2015, Taulukko, Harri Kivistö”).

Piraattipuolue pyrkii siis vetoamaan nuorempaan kansanosaan. Tietoyhteiskuntapuolueeksi itsensä määrittelevä Piraattipuolue kannattaa muun muassa yksityisyyden suojaa, viestintäsalaisuutta ja oikeusturvaa sekä tahtoo edistää ”tiedon vapaata liikkuvuutta vaatimalla tekijänoikeusjärjestelmän ylilyöntien kumoamista” (Piraattipuolue.fi, ”Kannat lyhyesti”). Varsinkin nämä pitkälti tietotekniikkaa koskevat aiheet Piraattipuolueen puolueohjelmassa liittyvät asioihin, jotka ovat nuorille tuttuja ja jokapäiväisessä käytössä olevia. (SVT 2016, ”Väestön tieto- ja viestintäteknikan käyttö vuonna 2015, vuonna 2016 uudistetun painotustavan mukaan laskettuna”, 4.) Tämän vuoksi on mahdollista, että Piraattipuolueen ajama politiikka on nuorille henkilöille ymmärrettävämpää ja tärkeämpää kuin vanhemmille kansalaisille, jotka eivät välttämättä

⁸ ”Allianssi toteuttaa Nuorisovaalit valtakunnallisten vaalien yhteydessä. Nuorisovaalit on loistava demokratiakasvatuksen työkalu perus- ja toisen asteen oppilaitoksille. Tavoitteena on vahvistaa nuorten kiinnostusta vaaleja, ehdokkaita ja vaikuttamista kohtaan sekä tarjota konkreettinen kokemus äänestämisestä” (Allianssi, ”Hankkeen ja kampanjat, Nuorisovaalit”).

täysin ymmärrä nopeasti kehittyvän teknologian kaikkia eri osa-alueita eivätkä ole ottaneet käyttöönsä kaikkia tietoteknisiä laitteita ja sovelluksia, joita nykyisin on tarjolla.

5.2 Internet – se on kaikkialla

#kokoomus #vihreät ja #piraatit jyräsivät nuorisovaaleissa. Samat puolueet jyräävät myös #SoMe:ssa. Sattumaako? #jyty #vaalit2015 (@WonViiri, 16.4.2015).

Kuten ylläolevasta twiitistä näkyy, piraattien aktiivisuus sosiaalisessa mediassa, Twitter mukaan lukien, huomattiin jo vaalien aikana. Niin kuin aiemmin mainitsin, Piraattipuolueelle internet ja siihen kuuluvat seikat ovat keskeisiä tekijöitä politiikan teossa ja poliittisessa agendassa. Olen jaotellut internetiä koskevat *#piraattipuolue*-twiitit kolmeen eri kategoriaan: twiitit, joista näkyy piraattien internetosaaminen, internetin käyttö työkaluna kampanjoinnissa ja internetpohjainen kampanjointi. Etenen analyysissäni edellä mainittujen kategorioiden järjestyksessä käsitellen jokaisen niistä omana kokonaisuutenaan.

5.2.1 Vahva internetosaaminen

#Suomi, Internetin aikakausi tarvitsee tiedon vapautta. Tiedän että #piraatit pitävät siitä huolen! #vaalit2015 on tilaisuutenne, äänestä! (@KimDotcom, 19.4.2015).

Tämä vuoden 2015 eduskuntavaalien varsinaisena äänestyspäivänä lähetetty twiitti kertoo jälleen kerran Piraattipuolueen internetsidonnaisuuden. Twiitin lähettäjä Kim Dotcom on Twitter-esittelynsä mukaan ”yrittäjä, innovaattori, pelaaja, artisti, internetvapauden taistelija ja viiden lapsen isä” (Twitter, ”@KimDotcom”). Kim Dotcom on muun muassa luonut tiedostojen keräämiseen tarkoitettun Megaupload-palvelun. Uudesta-Seelannista käsin vaikuttava Kim Dotcom voidaan luokitella vapaa tiedon

liikkuvuuden internetjulkikseksi ja isoksi tekijäksi internetpalveluiden rintamalla. (Tivi 20.2.2017, ”Kim Dotcom sai tuomion”.) Tällaisen tekijän antama tuki Piraattipuolueelle on hyvin merkityksellistä. Keväällä 2017 Kim Dotcomin Twitter-sivulla on yli 567 tuhatta seuraajaa (Twitter, ”@KimDotcom”). Näin suuren vaikuttajan antama kannustus vahvistaa Piraattipuolueen mainetta internetasioiden osajana.

Muitakin merkkejä keskimääräistä laajemmasta internetin ymmärryksestä on *#piraatit*-twiiteistä nähtävissä. Esimerkiksi vuonna 2015 Piraattipuolueen puheenjohtajana ollut Tapani Karvinen (@k4rv1n3n, 25.3.2015) ilmaisi kannatuksensa ohjelmoinnin lisäämiselle opetussuunnitelmaan. Kansalaisia kehoitettiin äänestämään piraatteja, koska Uuden Suomen artikkelin (2.4.2015, ”’Hässäkkä eduskunnassa’ – Kiistelty lakimuutos ’meni vähän kaikilta ohi silmien’”) mukaan silloisten kansanedustajien nettiosaaminen oli todella ohutta (@jarnoln, 2.4.2015). Twiitin aloittamassa keskusteluketjussa irvailaan kansanedustajille siitä, että heillä on käytössään iPad-laitteet, joiden käytön osaamisesta merkinä on Angry Birds -pelin löytyminen (@jarnoln, 2.4.2015; @vapaakn, 2.4.2015). Talouselämän (8.4.2015, ”Järjestö pyrki selvittämään kansanedustajaehdokkaiden digitaidot – ei saanut vastauksia”) tekemän tutkimuksen mukaan, jonka vastausprosentti tosin oli vain 6 %, Piraattipuolueen kansanedustajaehdokkaat olivat kaikkein kyvykkäimpiä digitaidoissa (@jarnoln, 8.4.2015). Piraattien innokkuuden ottaa osaa digitaalisten mittaukseen voidaan katsoa johtuvan siitä, että mitattavaa osaamista on. Internetin käyttötapojen osaaminen näkyi myös kampanjassa: Piraattipuolueen vaalijulisteet olivat ainoita, joissa käytettiin #-tunnistetta. Aiemmissa kampanjoissa oli käytetty silloisia kehittyneimpiä tiedonjakokeinoja, joka 2000-luvun alussa tarkoitti QR-koodia. (@sagamarai, 17.4.2015; @anttimyyra, 17.4.2015; @JoonasD6, 18.4.2015.) Sekä #-tunniste että QR-koodi ovat keinoja antaa internetin ulkopuolella avain, jonka kautta voi löytää lisää tietoa merkitystä asiasta.

Kari A. Hintikan (2014, 261) mukaan internet tulee olemaan keskeinen toimintaympäristö kaikille puolueille, jotka toivovat menestyvänsä lähitulevaisuudessa. Verkossa laajennetaan kannattajapohjaa ja argumentoidaan oman toiminnan puolesta. Tästä näkökulmasta katsoen piraatit ovat muihin puolueisiin nähden etulyöntiasemassa, sillä heidän internetin käyttönsä ja ymmärryksensä on jo nyt laaja, mahdollisesti laajempi kuin muiden puolueiden. Siinä, missä muut ehdokkaat joutuvat jatkossa opettelemaan uusia toimintatapoja internetin käytössä, piraatit hallitsevat ne jo ja voivat suoraan siirtyä niiden hyödyntämiseen. Verkossa kannatettavaa puoluetta etsivät äänestäjät löytävät piraatit

jatkossa luultavasti helpommin, koska heillä on jo tarjottavaa internetiä käyttäville kansalaisille.

5.2.2 Internet työkaluna ja kampanjoinnin pohjana

Internetin käyttöön liittyy tietosuojaan riskejä. Ehdokkaana vuonna 2015 ollut Mika Aromaa (@Mi4R_, 17.4.2015) jakoi muutama päivä ennen varsinaista äänestyspäivää toisen piraatin kirjoittaman kannanoton (Plommer 17.4.2015, ”Valtion sähköinen tunnistus vuotaa hetuja nimien kera”) liittyen valtion käyttämään sähköiseen tunnistautumiseen. Aromaan mukaan tunnistautumisessa nimi ja henkilötunnus ”vuotavat”, mutta media tai valtio eivät tästä välitä. Twiitti on hyvä esimerkki siitä, kuinka piraatit ovat huolissaan yksityishenkilöiden tietosuojasta internetiä käyttäessä ja kuinka se oli esillä myös heidän vuoden 2015 vaaliteemoissaan.

Internetiin liittyvien vaaliteemojen lisäksi Piraattipuolueen ehdokkaat käyttivät verkkoa myös itsenäisenä kampanjointivälineenä. Edeltävissä eduskuntavaaleissa melkein joka toinen äänestäjä haki tietoa ehdokkaista juuri internetistä (Railo & Ruohonen 2016, 251), joten internetissä kampanjointi oli järkevä vaihtoehto varsinkin puolueelle, jonka verkko-osaaminen on vahva. Piraateilla oli muun muassa käytössään internetiosoite, jonka kautta puoluelaisten ja puolueeseen liittyvää tietovirtaa pystyi seuraamaan reaaliajassa (@k4rv1n3n, 4.4.2015). Osoite on käyttökelpoinen edelleen (Piraatit linjoilla). Kampanjoinnissa käytettiin myös Reddit-sivuston *Ask Me Anything* -palvelua (AMA), jossa kuka tahansa pystyi esittämään kysymyksiä, joihin ehdokas vastasi. AMA-tilaisuudesta on tapana ilmoittaa etukäteen, jolloin kansalaisten on mahdollista käydä keskustelua ehdokkaiden kanssa reaaliajassa. Keskustelun voi löytää ja lukea myös jälkikäteen. (@petruspennanen, 9.4.2015; @kaukamieli, 13.4.2015; @SebastianMaki, 14.4.2015.)

Reddit ei ollut ainoa piraattien kampanjoinnissa hyödynnetty foorumi. Vaalichatteja käytiin myös IRC-Gallerian puolella (@petruspennanen, 14.4.2015). Keskustelujen ja kysymyksiin vastaamisen lisäksi internetiä käytettiin kampanjointimateriaalin muuhun jakamiseen. Esimerkiksi Amos Ahola (@Legioona, 30.3.2015) jakoi vaalivideon Riemurasia-palveluun. Riemurasia on

sosiaalinen viihdesisältöjen jakamiseen keskittynyt media, joka sisältää kymmeniätuhansia hauskoja – tai mielenkiintoisia videoita, kuvia sekä muuta

sisältöä. 25 miljoonalla viikoittaisella sivulatauksella Riemurasia on yksi Suomen käytetyimmistä verkkopalveluista (Riemurasia, ”Mediakortti”).

Lataamalla esittelyvideonsa Riemurasiaan ja jakamalla sen linkin Twitterissä tunnisteiden kanssa Ahola on mahdollisesti saanut vähäisellä budjetilla paljonkin näkyvyyttä. Piraateilla oli käytössään myös kanavia IRCnetissä (@Hirvielain, 6.4.2015). IRC-lyhenne tulee sanoista *internet relay chat* eli internetvälitteisestä keskustelusta (Peda.net, ”Irc”). Myös näiden kautta piraatit pystyivät jakamaan kampanjamateriaalejaan ja kertomaan poliittisista kannoistaan.

Eri palveluiden hyödyntäminen lienee toiminut Piraattipuolueen ehdokkaille, sillä sekä Varsinais-Suomen Piraatit (@vsPiraatit, 17.4.2015) että Sebastian Mäki (@SebastianMaki, 19.4.2015) twiittasivat saaneensa paljon katselukertoja Ylen ylläpitämässä Vaaligalleriassa. Tietenkään ei ole varmuutta, että juuri muissa foorumeissa toteutettu kampanjointi on vienyt piraateista kiinnostuneita katsomaan Vaaligallerian materiaaleja. Näkyvyys Vaaligalleriassa kuitenkin sopii yhteen muuhun internetissä tehdyn kampanjoinnin kanssa, sillä myös Vaaligalleria oli internetpohjainen palvelu, jossa ehdokkailla oli mahdollisuus jakaa tietoa itsestään vaalikoneen ja -videon muodoissa (Yle 23.3.2015, ”Ylen vaaligallerian videoita on katsottu yli 2 miljoonaa kertaa”; Ruohonen 2016, 258).

Itse tehdyn kampanjoinnin lisäksi jotkut Piraattipuolueen ehdokkaat saivat foorumeilla huomiota muiden käyttäjien aloitteesta. Esimerkiksi Petrus Pennaselle luotiin Ylilauta-palveluun ⁹ ”arvostuslanka” ¹⁰ muiden Ylilaudan käyttäjien puolesta (@petruspennanen, 19.3.2015). Viestiketjussa jaettiin muun muassa meemiä (ks. kuva 1), jossa Pennanen ja toinen Piraattipuolueen ehdokas Hansi Harjunharja ratsastavat hirvillä Piraattipuolueen lippuja kantavan, haltioista koostuvan armeijan keskellä. Kuvan yhteydessä olevassa tekstissä Pennanen käyttää tunnistetta #haltiajäbä, joka esiintyy myös muissa hänen kampanjaansa liittyvissä twiiteissä (esimerkiksi @petruspennanen, 13.4.2015). (@petruspennanen, 25.3.2015.) *Haltiajäbä*-ilmaisu ja kuva itsessään viittaavat maailmanlaajuisesti suosittuihin *Hobitti*-teokseen ja *Taru sormusten herrasta* trilogiaan, joka koostuu J. R. R. Tolkienin kirjoittamista fantasiaromaaneista (Kontuwiki, ”Taru

⁹ Ylilauta on ”anonyymi ja yksityisyyttäsi kunnioittava keskustelufoorumi” (Ylilauta, etusivu), jossa käydään keskustelua palstoilla eli ”langoissa” ja jaetaan kuvia, jotka usein sisältävät huumoria.

¹⁰ Arvostuslanka on usein henkilölle luotu Ylilaudan viestiketju, jossa osoitetaan kunnioitusta kyseiselle henkilölle tai asialle. Ketjun luoja/luojat ovat muita käyttäjiä kuin henkilö, jota langassa kehuaan.

Sormusten herrasta”). Kirjoissa esiintyy haltiakansa, jonka edustajalla Legolasilla on kirjoista tehdyissä elokuvasovituksissa pitkät, vaaleat hiukset. *Haltiajäbä*-ilmaisu on sinänsä sopiva, sillä Pennanen omaa samanlaisen hiustyylin. Myös hirven käyttö ratsuna viittaa Pennasen haltiamaisuuteen: elokuvasovituksessa Legolasin isä Thranduil eli Haltiakuningas (Kontuwiki, ”Legolas”; Kontuwiki, ”Thranduil”) ratsastaa hirvellä. On huomattavaa, että trilogiassa haltiat ovat pitkäikäisiä ja viisaita, jotka aikanaan opettivat ihmisiä (Kontuwiki, ”Haltiat”). Haltiajäbän maineeseen voidaan kirja- ja elokuvasarjojen tuntijoiden keskuudessa liittää tältä pohjalta viisaus ja kyky tehdä järkeviä päätöksiä myös politiikassa.

kuva 1

Taru sormusten herrasta ei ole ainoa populäärikulttuurin tuote, jonka sisältöä muokattiin Piraattipuolueen ehdokkaiden käyttötarkoituksiin. Käyttäjä Mikael79 (4.4.2015) jakoi kuvan (ks. kuva 2), jossa elokuvasarja *Pirates of the Caribbeanin* nimi on muutettu muotoon *Pirates of Finland – Piraattipuolue*. Myös väritys on vaihdettu Piraattipuolueen mukaisesti violetiksi. Tekstin takana on piraattiehdokkaita, joista keskimmäisen päähän on muokattu samanlainen kapteenin hattu ja letitetyt hiukset kuin elokuvien päähenkilöllä Jack Sparrow’lla on.

kuva 2

Meemipohjaista kampanjointia on tehty myös muiden puolueiden kustannuksella. Piraattipuolueen pitkätukkaisia ehdokkaita on koottu samaan kuvaan, joka on muokkauksella saatu näyttämään utuiselta (ks. kuva 3). Kuvaan on lisätty teksti ”Äänestä enkeliä – Älä Kristillisdemokraatteja” ja Piraattipuolue logoineen. Itse twiitissä on tekstinä pelkästään tunnisteet *#vaalit2015*, *#piraattit*, *#haltiajäbä* sekä kaksi kuvassa esiintyvän ehdokkaan nimimerkkiä. (@petruspennanen, 16.4.2015.) Meemissä on saatu koottua yhteen kuvaan useampi ehdokas ja heistä syntyy positiivinen kuva. Kielitoimiston sanakirjan mukaan *enkeli* tarkoittaa ensisijaisesti Jumalan sanansaattajaa ja siihen liitetään usein adjektiivit kaunis, hyvä, pelastava ja erinomainen (Kielitoimiston sanakirja, ”Enkeli”). Piraattien enkelimäiset ehdokkaat ovat siis paitsi hyviä ehdokkaita, he voivat myös pelastaa politiikan ja äänestäjät. Utuiseksi muokattu kuva tukee tätä vaikutelmaa ylimaallisesta ja taivaallisesta hehkussa kylpevistä kansanedustajakandidaateista.

kuva 3

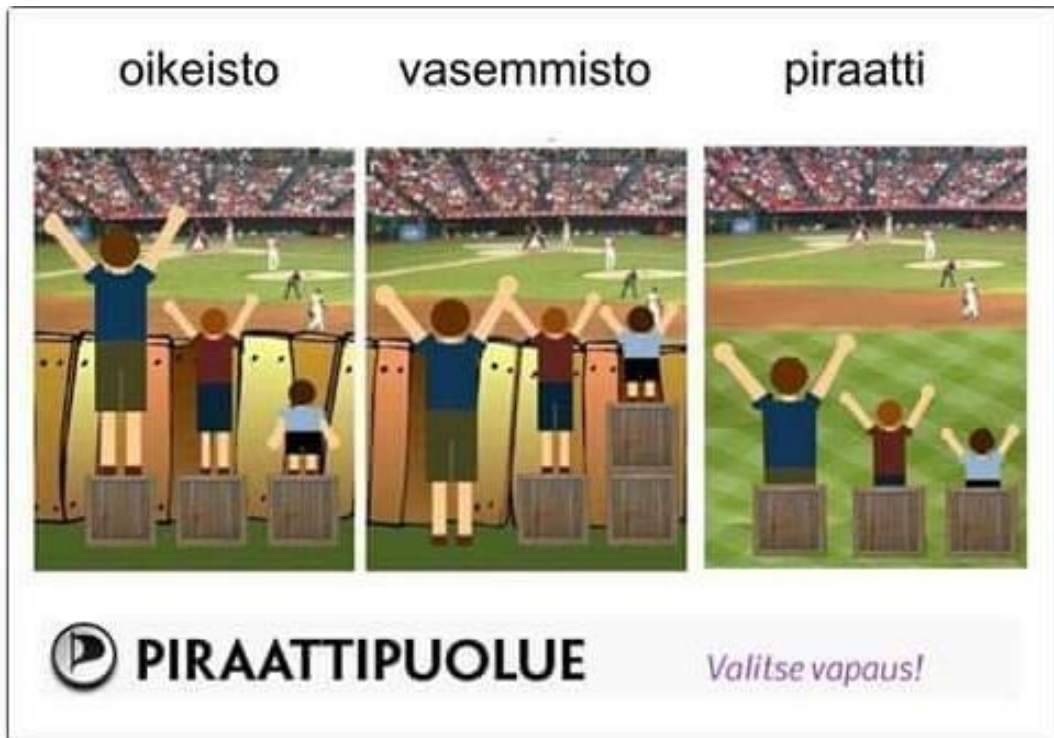
Populäärikulttuurista muokattujen meemien lisäksi internetissä on paljon meemejä, joiden pohjalla oleva kuva tai video on aina sama, mutta tekstit voi muokata haluamakseen ja tilanteeseen sopivaksi. Timo Hellman jakoi (@TimoHellman, 22.3.2015) ”Dimitri kuulee piraattiehdokas Hellmanista” saatesanoilla meemivideon. *Dimitri saa tietää* -meemiä käytetään hyvien uutisten yhteydessä. Meemien luomiseen käytetyissä generaattoreissa videoon voi liittää omat tekstityksensä haluansa tarkoituksensa mukaisesti. Videon aluksi haastatteleva journalisti kertoo Dimitrille niin hyviä uutisia, ettei Dimitri voi hillitä iloaan, vaan alkaa tanssia. (Know Your Meme, ”Dimitri Finds Out”.) Piraattiehdokas Hellman markkinoi siis itseään ja ehdokkuuttaan hyvänä uutisena. Twiitissä näkyvässä videon esikatselussa tekstinä on ”Dimitri piirtää lappuun numeron 5!” (@TimoHellman, 22.3.2015). Meemi on siis puhtaasti kampanjointitarkoituksiin luotu.

Hauskan sisällön käyttäminen kampanjamateriaalina on hyödyllistä, sillä äänestäjät pitävät siitä enemmän kuin puhtaasti poliittisesta sisällöstä (Gunn & Skogerbø 2013, 770). Tämä on nähtävissä twiittien saamassa huomiossa verrattuna muihin aineistossa oleviin Twitter-viesteihin. Timo Hellmanin twiitti on saanut yhden uudelleentwiittauksen ja kolme tykkäystä. Sisältö on siis miellyttänyt muutamia muitakin Twitterin käyttäjiä. *Pirates of Finland* -meemi on ollut sitäkin suosituimpi: sillä on kymmenen uudelleentwiittausta ja kuusi tykkäystä. Jokainen uudelleentwiittaus on kasvattanut twiitin yleisöä, kun twiitin uudelleen lähettävä käyttäjä on jakanut twiitin omille seuraajilleen. Teoriassa *Pirates of Finland* -meemi on siis saanut kymmenkertaisen katsojakunnan alkuperäiseen viestiin

verrattuna. Erityisen suuren suosion on saanut Pennasen jakama hirvellä ratsastavan haltiajäbän meemi, joka on saanut jopa 13 uudelleentwiittausta ja 22 tykkäystä.

Hauskaksi koettu materiaali leviää Twitterissä helposti, mihin meemin *internetilmiö*-nimitys viittaakin. Vaalikampanjointiin käytetty kuva voi sosiaalisessa mediassa saavuttaa jopa tuhansien ihmisten yleisön (Railo & Ruohonen 2016, 225). Näin ehdokkaat ovat tavoittaneet lisää potentiaalisia äänestäjiä. Koska meemistä ei suoraan näe, että se on vaalikampanjan materiaalia, sitä voidaan katsoa suuremmalla kiinnostuksella kuin esimerkiksi kannanottoa jakavaa twiittiä katsottaisiin. Kampanjointi tapahtuu meemien kautta siis ikään kuin varkein: hauskan sisällön katsoo ja saattaa jopa jakaa ennen kuin sen tunnistaa poliittiseksi, vaaleihin liittyväksi materiaaliksi.

Meemit toimivat myös keinona havainnollistaa Piraattipuolueen poliittista linjaa. Tässäkin on käytetty jo olemassa olleen meemin muokkaamista piraattien tarkoituksiin sopivaksi. Kuvassa (ks. kuva 4) on kolme eri mittaista henkilöä katsomassa baseballottelua aidan takaa. Oikeiston versiossa kaikilla on seisoma-alustanaan laatikko. Laatikon avulla kaksi pisintä henkilöä näkee ottelun, mutta kolmas on niin lyhyt, että jää aidan taakse piiloon laatikosta huolimatta. Vasemmiston versiossa kaikkien henkilöiden päät ovat samalla tasolla: lyhyimmälle on annettu kaksi laatikkoa, keskimmaiselle yksi ja pisin henkilö näkee aidan takaa laatikottakin. Piraattien versiossa aita on poissa ja kaikilla henkilöillä on laatikko istuimenaan. Kuvan alla on Piraattipuolue logoineen ja slogan ”Valitse vapaus!” (@vsPiraatit, 4.4.2015.) Meemi on uudelleentwiitattu sanoin ”Heh. Hauska kiteytys toiminnan päämäärästä” (@Parkkisenniemi, 4.4.2015). Tämä twiitti on saanut vastauksen ”-- kieltämättä tuore näkökulma tuttuun meemiin” (@visapos, 4.4.2015). Meemillä Piraattipuolue on siis kyennyt paitsi ilmaisemaan toimintansa päämääriä ja poliittisen ohjelmansa keskeistä sisältöä myös näyttämään sen, mitä heillä uutena nuorempana puolueena olisi antaa vanhempiin eduskunnassa jo useita vaalikausia vaikuttaneisiin puolueisiin verrattuna.

kuva 4

Meemien avulla Piratipuolue sai käännettyä negatiivista julkisuutta edukseen. Uusi Suomi uutisoi 14. huhtikuuta otsikolla ”Puoluejohtaja ratsastaa huumeilla: ’Ihmiselle oikeus valita millä tavalla on päihtyneenä’”. Uutisessa kerrotaan, kuinka Piratipuolueen vuoden 2015 puheenjohtaja Tapani Karvinen haluaisi rikoslaista poistettavaksi huumausaineiden käyttörikoksen kokonaan. Pelkän otsikon perusteella Karvisen ajama päämäärä ei kuulosta kovinkaan hyvältä. ”Huumeilla ratsastaminen” kuulostaa lähes populistiselta kannanotolta, jolla pyritään vain ja ainoastaan haalimaan äänestäjiä Piratipuolueelle. Uutista eteenpäin lukiessa Karvinen antaa kuitenkin perusteluiksi muun muassa uudistuksesta valtiolle koituvat kymmenien miljoonien eurojen säästöt (Uusi Suomi 14.4.2015, ”Puoluejohtaja ratsastaa huumeilla: ’Ihmiselle oikeus valita millä tavalla on päihtyneenä’”). Väärää kuvan antavan otsikon huonohkon julkisuuden piraatit kuittasivat meemillä, jossa on teksti ”US ’Puoluejohtaja ratsastaa huumeilla.’” ja hevosella ratsastava Karvinen. Hevosen vartalo on peitetty kannabiksella (ks. kuva 5).

kuva 5

Twiittiin on laitettu mukaan linkki Uuden Suomen kirjoittamaan artikkeliin. (@SebastianMaki, 14.4.2015.) Otsikon muuttaminen huumoriksi on keino kääntää mahdollisesti huono julkisuus huvittavaksi meemiksi, joka samalla taittaa mahdolliselta kritiikiltä kärjen.

Piraattien kampanjoinnissa meemit toimivat useissa eri rooleissa. Meemit ovat tavallinen keino viestiä sosiaalisissa medioissa. Meemien määrä on merkki siitä, että piraatit tuntevat internetin maailman ja sen tavat. Tämä yhdistettynä meemien monikäyttöisyyteen selittää niiden runsasta hyödyntämistä kampanjointimateriaalina: niiden kautta piraatit saivat kasvatettua paitsi kampanjansa myös puolueensa näkyvyyttä ja käännettyä mahdollisesti huonoa julkisuutta huumorin kautta paremmaksi.

Meemien käytössä vaarana on kuitenkin se, ettei yleisö välttämättä tunne konseptia eikä tämän myötä ymmärrä meemin ideaa ja sisältöä. Tämä voi olla haitaksi puolueelle, josta voi väärinymmärrettyjen meemien kautta syntyä vääränlaisia kuvia ja mielenyhtymiä. Kampanjointimateriaalin hauskuus voi myös kostautua. Jos puolueesta näkee vain laajan yleisön saamia meemejä, eivät ehdokkaat välttämättä vaikuta vakavasti otettavilta ja sen myötä poliittiseen toimintaan päteviltä henkilöiltä. Vaaleihin liittyvän viestinnän siirtyminen sosiaaliseen mediaan onkin pakottanut ehdokkaat opettelemaan uusia viestinnällisiä kykyjä (Niemi, Pitkänen, Railo & Ruohonen 2016, 23). Toisaalta Twitterissä

meemejä käytetään paljon ja aktiivisilla käyttäjillä on usein niin sanottua hiljaista tietoa siitä, mihin tarkoituksiin erilaisia viestintätapoja ja niiden muunnelmia hyödynnetään (Schmidt 2014, 7). Näin ollen internetilmiöiden valjastaminen vaalikampanjointiin ei sosiaalisessa mediassa ole kovinkaan riskialtista, ja hauskan meemin saama suosio ja kasvanut yleisö päätyy palvelemaan lähettäjän alkuperäistä tarkoitusta.

5.3 Puolesta ja vastaan

Katusoitolla Helsingissä hassussa asussa :D #Piraatit on yllättävän usein taitelijaihmissiä itekki (@kaukamieli, 3.4.2015).

#piraattipuolue-twiiteissä on sekä puolueen eduksi että puoluetta vastaan olevia viestejä. Puolueen jäsenet ja kansanedustajaehdokkaana olleet henkilöt ovat luonnollisesti twiitanneet pelkästään puoluetta positiivisessa valossa esitteleviä viestejä, kun taas puolueen ulkopuolisilta henkilöiltä on tullut sekä puoluetta imartelevia että epäedullisesti esittäviä viestejä. Käsittelen ensiksi Piraattipuolueen kielteisemmässä valossa esittävät twiitit, joiden jälkeen käyn läpi niihin esitettyjä vastauksia ja muita Piraattipuolueen eduksi nähtyjä seikkoja. Saaduilla imagoilla on vaalikampanjoinnissa ollut merkitystä aina 1970-luvulta alkaen (Pitkänen 2016, 99–104), joten puolueen itsestään välittämällä kuvalla on vaikutusta sen saavuttamaan kokonaistulokseen vaaleissa.

5.3.1 Piraattipuolue negatiivisessa valossa

Jos #piraattipuolue on niin mahtava, miksi he saavat niin vähän ääniä? #vaalit2015 (@TrioXide_, 7.4.2015).

Piraattipuolueen vähäinen menestys vaaleissa herätti paljon keskustelua Twitterissä vuoden 2015 eduskuntavaalien alla. Esimerkiksi Helsingin Sanomien journalisti Laura ”Huu” Halminen jakoi 7. huhtikuuta Helsingin Sanomien artikkelin (Helsingin Sanomat 7.4.2015, ”Pirate Bayn perustaja piraattipuolueille: olette kaikki typerä ja liikkeenne pitäisi

räjyyttää – mitä sanoo Suomen piraattipuolue?”), josta versoi laeva Twitter-keskustelu. Artikkelissa Pirate Bayn perustaja Peter Sunde toteaa piraattipuolueille niiden olevan järjestömiä ja esittää, että liikkeen tulisi lopettaa olemassa olonsa (@LauraHuu, 7.4.2015; @jylkka, 7.4.2015). Halminen lisäsi jakamaansa linkkiin saatesanoiksi ”Peter Sunden näkemys on kieltämättä kiinnostava. -- Onko #piraattipuolue pelkkä feilannut prosenttiliike¹¹?” (@LauraHuu, 7.4.2015). Ajatus ”feilanneesta prosenttiliikkeestä” sai kannatusta, sillä Halmisen twiittiin vastattiin muun muassa, ettei Piraattipuoluetta ole mielekästä äänestää, koska se on ”agendaltaan ja kannatukseltaan liian kapea.” Sama kommentoija sanoi Piraattipuolueen ajavan ”osittain marginaalisia asioita”. (@digikim, 7.4.2015.)

Piraattipuolueen ehdokas Petrus Pennanen osallistui keskusteluun linkittämällä Ylen Aamu-TV:n videon (Yle 2.4.2015, ”RKP:n haastajina Perussuomalaiset ja Piraattipuolue”), jossa hän esittelee puolueensa tavoitteita (@petruspennanen, 7.4.2015). Twiittiketjun aloittanut Halminen vastasi, että tuntee itse piraattien agendan, mutta suureen yleisöön se ei ole uponnut, minkä vuoksi Piraattipuolue nähdään edelleen ”prosenttiliikkeenä” (@LauraHuu, 7.4.2015). Prosenttiliikkeen maineesta pois pääsemiseksi ketjussa ehdotettiin myöhemmin fuusioitumista Tieteen ja teknologian Vihreiden kanssa, jotta voitaisiin ”perustaa jotain paremmin brändättyä” (@villesundberg, 7.4.2015). Halminen jatkoi tätä ajatusta pohtimalla vihreiden ”pöllivän nykyagendankin”, mikäli piraatit eivät onnistu kasvattamaan suosiotaan (@LauraHuu, 7.4.2015). Pennaselle suositeltiin myös henkilökohtaisesti liittymistä ”johonkin järkevään puolueeseen” ja tyytymään kompromissiin (@gatestone, 7.4.2015).

Edellä kuvattu keskustelu on yksi kriittisimmistä aineistostani löytyvistä näkemyksistä Piraattipuolueesta. Ketjun twiiteistä tulee esiin piraatteihin liitettäviä kielteisiä mielikuvia. Piraatteja ei nähdä puolueena, vaan liikkeenä, joka sisältää vain kapea-alaisia ja osittain toimimattomia poliittisia teemoja. Äänestäjäkuntakaan ei ole suuri, ja liikkeen aloittajakin tahtoi sekä Suomen että muidenkin maiden Piraattipuolueiden lopettavan toimintansa. Piraattipuolueen brändi nähdään huonoksi ja heikosti tehdyksi. Puolue ei palvele edes eniten ääniä kerääviä ehdokkaitaan, vaan heillekin olisi tarjolla

¹¹ Prosenttiliikkeellä Laura Halminen tarkoittaa tässä yhteydessä marginaalissa aloittanutta ja sinne myös tulevaisuudessa jäävää vaikuttamista ja toimintaa, jonka kannatus on mitattavissa pienissä prosenttimäärissä. Virallisesti prosenttiliike tarkoittaa liikettä, johon osallistuvat lahjoittavat kehitysyhteistyöhön prosentin palkastaan (Kielitoimiston sanakirja, prosenttiliike).

parempia poliittisia yhteisöjä, joissa toimia. Vähäisiäkään tavoitteita ei voida täysin saavuttaa, vaan on tyydyttävä kompromissiin.

Tällaisia näkemyksiä on nähtävissä muuallakin. Islannin Piraattipuolue sai maan parlamenttivaaleja edeltävissä gallupeissa suurimman puolueen aseman keväällä 2015 (Visir 19.3.2015, ”The Pirate Party is now measured as the biggest political party in Iceland”; @Mi4R_, 19.3.2015) ja päätyi lopulta kolminkertaistamaan edustajapaikkansa vuonna 2016 (Piratar 31.10.2016, ”Pirates celebrate best election outcome to date”). Islannin piraattien menestys tuntui tulevan yllätyksenä. Tämä kirjoitti Suomen piraattien edustajan Harri Kivistön kirjoittamaan sarkastisesti Twitteriin saatesanoiksi englanninkieliselle uutiselle

I love how it takes getting first place on a Gallup poll before this guy goes “what, that’s actually a real party?!” (@HarriKivisto, 26.3.2015).

Samanlaista ajattelumallia on nähtävissä myös toisella Piraattipuolueen ehdokkaalla Mikael Nervellä:

Jos suomalaiset ottavat mallia Islannista ja #piraattit ovatkin pian hallituspuolue, mitä luulette, sekoako joillakuilla pasmat? (@minerpirate, 25.3.2015).

Vaikka molemmat twiitit ovat mitä luultavimmin sarkastiseen sävyyn kirjoitettuja, ne kertovat samaa tarinaa. Piraattipuolue ei vuoden 2015 eduskuntavaalien alla näyttäytynyt välttämättä ensisijaisesti poliittisena puolueena, vaan ennemmin yhden aatteen ympärille syntyneenä liikkeenä. Sunden esittämä ajatus saikin jatkoa, kun piraateista twiitattiin yhden asian puolueena, johon on ”mahdotonta luottaa” (@marsusanoo, 5.4.2015). Yhden asian puolueeksi nimittäminen viittaa myös siihen, että piraattien agenda nähtiin vuonna 2015 kapeaksi.

Liikkeeksi näkemisen rinnalla Piraattipuolue kamppaili myös toisenlaisen määritelmän kanssa. Twitter-käyttäjä Vaaliliitto jakoi Ylen kirjoittaman jutun, jossa kerrottiin Hämeessä olevan ehdolla monta pienpuoluetta (Yle 13.4.2015, ”#Vaalit2015: Pienpuolueita riittää Hämeessä”). Twiitin perusteella vuoden 2015 pienpuolueiksi

määriteltiin myös Itsenäisyyspuolue ja Muutos2011. (@Vaaliliitto, 13.4.2015.) ”Pienpuolue” on terminä epäedullinen sille, josta sitä käytetään. Kielitoimiston sanakirjan mukaan ”pienpuolue” ei kuulu suomen kielen sanastoon (Kielitoimiston sanakirja, ”Pienpuolue”). Sanan sisältää määrällisen termin *pieni*, joka on mahdollisesti politiikassa ajattelua ohjaava: ”pienpuolue” ei tule saamaan vaaleissa paljon ääniä tai toimintaansa paljon jäseniä ja tukijoita, jolloin se tuskin tulee menestymään jatkossakaan. ”Pienpuolueen” leima aiheutti piraateille seurauksia vuonna 2015: Yle uutisoi otsikolla ”Eduskunnan kynnys on korkea pienpuolueille” ja kuvitti juttunsa tonttujen näköisillä piirroshahmoilla (Yle 13.4.2015, ”Eduskunnan kynnys on korkea pienpuolueille”). Kuvan pohjalta twiitattiinkin

Eduskunnan ulkopuoliset puolueet ja tonttukuvitus <3 Millä kuvalla olisi saanut kenkää? #vaalit2015 #viskipuolue #piraattipuolue (@Legioona, 13.4.2015).

Kysymys on oleellinen, sillä tonttuihin liittyy tietynlaisia konnotaatioita. Kielitoimiston sanakirjan mukaan *tonttu* tarkoittaa arkikielessä ”yksinkertaista, tyhmää ihmistä, hölmöä” (Kielitoimiston sanakirja, ”Tonttu”). Vaikka Ylen julkaiseman artikkelin kuvitus ei olisikaan tarkoitushakuinen, se voi muodostaa äänestäjille mielenyhtymiä nuorempien puolueiden ja arkikielen käyttötarkoitusten välillä.

”Pienpuolueeksi” leimaaminen osaltaan myös palveli Piraattipuoluetta. Eduskunnan ulkopuolisille puolueille järjestetyssä vaalitentissä piraattien nähtiin erottuvan edukseen muista tentissä olleista puolueista (@atrast, 13.4.2015). Kyseisistä puolueista piraatit olisivat olleet useamman katsojan valinta (@SanteriKirkkala, 13.4.2015; @tommyjb1967, 13.4.2015). Piraattipuolueen katsottiin olleen kykeneväinen esiintymään ja keskustelemaan tasavertaisena myös vanhempien puolueiden rinnalla (@aporola, 13.4.2015; @atrast, 13.4.2015; @sinikettutyttö, 13.4.2015). Vaalitentissä olleista puolueista piraattien siis nähtiin olevan eniten vanhempien puolueiden kaltainen ja niiden kaltaiseen toimintaan kykeneväinen. Nämä viestit antavat piraateista kuvaa potentiaalisena eduskuntapuolueena.

Samaisen vaalitentti pohjalta esitettiin tosin myös vastakohtaisia ajatuksia. Muiden ”pienpuolueiden” joukosta esiin nousemiseen ei ”ihan kauheasti tarvita” (@anttimyyra, 13.4.2015). Twiittiä seuranneessa keskustelussa piraatit nähtiin sisäisesti hajanaisena puolueena, jonka ohjelma ei ole selkeä edes sen jäsenille. Tämä nähtiin syyksi siihen, miksi

puolue ei tulisi pääsemään vaaleissa läpi eduskuntaan. (@anttimyyra, 13.4.2015; @annabrchisky, 13.4.2015.) Harri Kivistö vastasi esitettyihin kommentteihin puolueohjelman olevan selkeä, mutta tentissä olleet edustajat eivät tunteneet politiikan kieltä tarpeeksi kattavasti, koska heitä ei ollut siihen koulutettu (@HarriKivisto, 13.4.2015). Jarno Luoma-Nirva (@jarnoln, 15.4.2015) puolestaan jakoi mielipidekirjoituksensa (Luoma-Nirva 15.4.2015, ”Yle ja ’pienpuolueet’”), jonka mukaan väitteet piraattien kantojen hajanaisuudesta eivät pidä vaalikonedataa tarkasteltaessa paikkaansa. Keskenään eroavaisten näkemysten kerrottiin myös johtuvan siitä, ettei puolue harjoita jäseniinsä puoluekuria, mikä tuo ”hajontaa arvokartalla” (@TereSammallahti, 14.4.2015). Puolueen sisäinen hajonta kyettiin äänestäjien keskuudessa näkemään samanaikaisesti sekä hyvänä että huonona asiana:

Kirjavasta jäsenkaartista huolimatta (tai ehkä just sen takia) oma puolue on ainaki löytynyt näihin vaaleihin. #piraattipuolue #vaalit2015 (@tippomagico, 23.3.2015).

Ennusteita puolueen läpipääsemättömyydestä esitettiin muuallakin. ”Poliittisen tilanteen vuoksi” nähtiin tarpeellisenä ”taktikoida”, minkä seurauksena piraattien äänestäminen ei ollut vaihtoehto (@ansh1_, 18.4.2015; @vapaakn, 18.4.2015). Äänimäärän kasvattamiseksi nähtiin tarpeelliseksi saada ehdokas, joka tunnettavuudellaan toisi puolueelle ääniä ja olisi kampanjoinnissa kärkenä (@kaikuokkanen, 15.4.2015; @Parkkisenniemi, 18.4.2015). Puolueen mahdollinen kiinnostavuus ei siis yksin riittänyt äänestyspäästöstään pohtiville kansalaisille. Laura Halminen olikin sitä mieltä, ettei puolue ole onnistunut tekemään itsestään tarpeeksi kiinnostavaa (@LauraHuu, 8.4.2015). Kaikilla äänestäjillä ei ollut edes ylimalkaista kuvaa puolueesta, sillä yhdessä tapauksessa piraattipuoluelaiselle oli esitetty kampanjointitilaisuudessa kysymys ”Tiiätkö jotain tästä puolueesta?” (@Pixeffect, 16.4.2015).

Piraattipuolueen taakkana vuonna 2015 nähtiin myös puolueen nimi. Nimen ajateltiin herättävän mielikuvia, joiden vuoksi puolueen ohjelmaan ei perehdytä laajemmin (@kaikuokkanen, 25.4.2015). Näistä mielteistä erityisen hyvän esimerkin antaa seuraava twiitti:

-- mä waretan ¹² sen [Simpsonit- ja Futurama-tv-sarjojen yhteisjakson Simpsoraman] netistä ku mikäkin huligaani ja katson viiteen kertaan ennen ku tulee telkkarista. #piraattipuolue (@eleht, 16.4.2015).

Twiiitti ei varsinaisesti liity mitenkään politiikkaan, vaan on vastaus kehotukseen katsoa kyseinen jakso televisiosta. #piraattipuolue-tunnisteen lisääminen twiitin loppuun kertoo kuitenkin siitä, että ainakin kyseinen käyttäjä näki laittoman tiedonsiirron olevan yhteydessä Piraattipuolueen agendaan. Piratismilla viitataan tuotteiden laittomaan kopiointiin, valmistamiseen ja levitykseen (Kielitoimiston sanakirja, ”Piratismi”). Piraattipuolueen ohjelmaan tarkempaan tutustumattomien onkin ymmärrettävää luulla puolueen agendan liittyvän tiiviistikin edellä kuvattuun laittomaan toimintaan.

Ehdokkaat asetettiin kyseenalaisiksi muuallakin: vaalikampanjointia tekemässä olleita piraattiehdokkaita oli kutsuttu ”roiston näköisiksi” (@minerpirate, 11.4.2015) ja heille annettiin Helsingin Sanomien verkkokolumnissa nimitys ”friikit” (@TimoHellman, 7.4.2015). Näiden nimitysten vastapainoksi piraattien kerrottiin olevan ”ihan tavallisia kavereita, työssäkäyviä normaaleja ihmisiä” (@minerpirate, 12.4.2015) ja ehdokkaita, jotka eivät ole ”vielä vieraantuneet arjesta” (@minerpirate, 18.4.2015). ”Friikiksi” kutsumista yritettiin kääntää piraattien eduksi kirjoittamalla

Jos friikkiyttä on se, että vastustaa #sensuuri:a ja puolustaa #yksityisyys:ttä, niin kyllä. #piraattit #vaalit2015 (@jarnoln, 7.4.2015).

5.3.2 Piraattipuolue positiivisessa valossa

Jos jotakuta muutakin ahdistaa tämä porukka, muistakaa että on muitakin puolueita. #piraattit #vaalit2015 (@FVM__, 16.4.2015).

Aineistoni twiiteissä Piraattipuolueen vahvuutena nähdään selkeästi vanhemmille puolueille tuoreena vaihtoehtona oleminen. Piraattipuolueen jäsen Mikael Nerve kuvailee

¹² Waretaminen tarkoittaa internetistä laittomasti tapahtuvaa tiedonsiirtoa (Urbaani sanakirja, ”Warettaa”).

edustamaansa puoluetta tarpeeseen tulevia uusia ideoita ja uusia tekijöitä tarjoavaksi tahoksi (@minerpirate, 30.3.2015). Ehdokkaana ollut Juha Ristimäki on samoilla linjoilla kehottaen äänestämään ”uutta verta eduskuntaan”, sillä ”usko vanhoihin puolueisiin ja äänestämiseen horjuu” (@juristimaki, 5.4.2015). Samanlaisia lausuntoja tuli myös puolueen ulkopuolisilta, kun Piraattipuolueen todettiin olevan ”parempi kuin Kokoomus tai Keskusta” (@Noif1988, 14.4.2015) ja vanhojen puolueiden puolestaan sanottiin olevan ”poteroissa” (@TeppoSyvarila, 14.4.2015). Piraattien olemassaolo nähtiin onnekaaksi, koska sen vuoksi ei tarvinnut äänestää ”ketään näistä suhmuroivista, politiikkaa pelaavista menneen maailman haamuista” (@FVM__, 16.4.2015). Erityisansioksi piraateille annettiin yli vuosikymmenen menevän tulevaisuuden huomioiminen (@juristimaki, 15.4.2015).

Ihmisoikeudet ja niiden kunnioittaminen kirkastivat Piraattipuolueen kuvaa. Wikipedian *Ihmisoikeus*-sivulta kerrottiin olevan linkkiketju *Yksilönvapaus*-sivulle (@mikachugames, 11.4.2015), kun yksi äänestäjä oli juuri piraattien yksilönvapausohjelman vuoksi päätenyt äänestämään puoluetta (@jussiras, 11.4.2015). Toisella äänestäjällä päätöstä oli edistänyt piraattien ajatukset tasa-arvosta (@milo_micha, 9.4.2015). Ihmisoikeuksiin sitouduttiin myös ihmisoikeusjärjestö Amnestyn kautta (@TimoHellman, 14.4.2015). Piraattien ihmisiä kunnioittava politiikka nousi esiin muuallakin, kun Harri Kivistö twiittasi ensin

Huomannut parin muutos-ehdokkaan käytännössä kertovan ihmisille ettei piraatteja kannata äänestää jos on rasisti. #vaalit2015 #piraatit (@HarriKivisto, 3.4.2015)

ja tämän jälkeen kaksi muutakin samaa sisältöä kantavaa viestiä (@HarriKivisto, 3.4.2015). Aiemmin tutkielmassa mainitsin Islannin Piraattipuolueen. Piraateilla on puolueita useissa maissa (Airo 2012, 12). Kansainvälisyys on vahvasti läsnä puolueen juurissa ja toiminnassa, mikä tukee ”muutos-ehdokkaiden” sanomaa piraateista ei-rasistisina ehdokkaina. Ei vihapuheelle -käyttäjä antoi Twitterissä kiitosta ehdokas Hellmanille, joka sanoi tahtovansa Suomeen yhtä hyvän translain kuin Maltalla (@TimoHellman, 11.4.2015; @EiVihapuheelle, 11.4.2015).

Kuten aiemmin esittelin, vähäisen kannattajakunnan nähtiin haittaavan Piraattipuoluetta. Puolueen kannatuksen kerrottiin kuitenkin olevan nousujohteista ja toiminnan korostettiin olleen käynnissä vasta alle vuosikymmenen (@TereSammallahti,

7.4.2015). Erityisesti nuorten miesten kannalta piraattien ehdokkuus nähtiin positiivisena, koska se tarjosi vuoden 2015 vaaleissa varsinkin kyseiselle äänestäjäryhmälle demokraattisen vaikutuskanavan (@rasmusvuori, 13.4.2015). Vaikeudet edetä poliittisen vaikuttamisen vallankahvoihin tiedostettiin ainakin joidenkin ehdokkaiden keskuudessa, mutta niitä ei nähty ylitsepääsemättömäksi esteeksi. Vaikuttamisen eteen oltiin valmiita tekemään työtä ja ”aloittamaan reunasta” (@piraattipipsa, 25.3.2015). Aiemmin esitellyistä kommentteista poiketen piraatit nähtiin joidenkin äänestäjien keskuudessa varteenotettavaksi puolueeksi (@arttu_hietala, 27.3.2015). Piraattiehdokkaan kirjoittaman puheenvuoron mukaan ”piraateiksi kasvetaan, ei sorruta” (@piraattipipsa, 19.3.2015), mikä tiivistänee paitsi puoluelaiden myös piraatteihin päätyneiden äänestäjien näkemyksen puolueesta eduskuntavaaleissa vuonna 2015.

Piraattipuolueen ehdokkaiden aktiivisuus internetin ja Twitterin käytössä näkyy puoluekuvaa koskevissa twiiteissä. Esitettyyn kritiikkiin vastataan aktiivisesti ja kriittisistä viesteistä syntyvää kuvaa pyritään kääntämään positiivisemmaksi. Stereotyyppien pohjalta muodostettuja näkökantoja lähdetään kääntämään twiiteillä, joissa on sekä asiasisältöä että sarkasmin käyttökeinoja. Puolueen kuva riippuukin siis pitkälti siitä, millaisiin viesteihin sattuu Twitterissä törmäämään. Osa ketjuista antaa positiivista, ihmisläheistä kuvaa, kun taas toisten pohjalta piraattien olettaa kuihtuvan pois poliittisesta toiminnasta aivan lähiaikoina. Jälkimmäisen mielikuvan välttämiseksi mainittu vastausaktiivisuus onkin piraattien kannalta erittäin tärkeää: puolueen jäsenten lisäksi harvoilla on halua tai tietoa lähteä korjaamaan virheellisiä ja piikikkaita väitteitä.

6 ”JOS #PIRAATTIPUOLUE ON NIIN MAHTAVA, MIKSI HE SAAVAT NIIN VÄHÄN ÄÄNIÄ?”

Viimeisessä luvussa analysoin aiemmissä luvuissa lähiluvun metodilla tekemääni tulkintaa kehysteorian avulla. Tulevassa osiossa analysoin Piraattipuolueen itselleen ja äänestäjäehdokkaalleen sekä puolueeseen kielteisemmin suhtautuville tuottamaa identiteettiä ja kuvaa puolueesta.

6.1 Twitter: kannattajien kosiskelua ja sisäpiirin vitsejä

Internetiä hyvin tuntevalle ja sitä vaalikampanjoinnissaankin paljon käyttävälle Piraattipuolueelle internet ja sen tarjoamat kommunikointimahdollisuudet ovat yhtä luonnolliset kuin kasvokkain tapahtuvat. Tämän vuoksi Piraattipuolue luo ryhmäidentiteettiään myös Twitterissä. Kehittyvän teknologian tuoma foorumi on vaihtoehto massamedialle, puhelimelle ja postille, joiden kautta henkilöt ovat jo pitkään voineet olla yhteydessä (Snow, Rochford, Worden & Bendord 1986, 468). Internetin kautta piraatit ovat voineet rakentaa niin kutsuttua kehysilttaa: ideologian jakavat, mutta muuten yhdistämättömät tahot ovat nähneet maailmassa samanlaisia epäkohtia ja ovat liittyneet yhteen saadakseen tavan ilmaista tyytymättömyyttään (Snow ym. 1986, 468). Piraattipuolueen tapauksessa tyytymättömyys on kohdistunut yhteiskuntaa ja sen toimintatapoja kohtaan, joiden korjaamiseksi he ovat perustaneet puolueen ja ajavat

muutosta parlamentarismiin tarjoamalla keinoilla. Perinteisten yhteydenpitoväylien kautta on mahdollista kerätä yhteiskunnalliselle liikkeelle varoja (Snow ym. 1986, 468). Myös tässä suhteessa internet on palvellut piraatteja vanhempien medioiden tavoin, kuten Bitcoin-lahjoitusten määrä osoitti.

Internet näkyy puolueen identiteetissä paitsi toimintatavoissa myös sen kielen kautta rakentamassa tarinassa. Puhuttaessa edustuksellisen demokratian ongelmista ja haasteista jaettiin kuva, jossa kannatellaan ”Error 404 – Democracy not found” -tekstillä varustettua kylttiä (@petruspenanen, 6.4.2015).

kuva 6

”Error 404” on teksti, joka ilmestyy tietokoneen näytölle haetun internetsivun ollessa tavoittamattomissa. Tällä kuvalla ja internetsanastoa sisältävällä poliittisella kielellä piraatit ovat onnistuneet yhdistämään politiikan ja sen parissa toimimisen identiteettiinsä. Lisäksi he ovat kyenneet luomaan kuvaa demokraattisia arvoja rakastavasta liikkeestä, joka Snow’n ja kumppaneiden (1986, 469) mukaan antaa vaikutelman maan parasta tahtovasta tahosta. Tämä toimii vakuuttelukeinona äänestyspäätöstään pohtiville kansalaisille: valitsemalla Piraattipuolueen on mukana rakentamassa parasta mahdollista versiota Suomesta. Vaikutelman antaminen ei kuitenkaan varsinaisesti sisällä takeita siitä, että piraatit todella tekisivät parasta mahdollista Suomea.

Internet on piraateille yhdenpito- ja markkinointikanavan lisäksi keino tuottaa identiteettiä, joka sulkee jonkun toisen ulkopuolelleen. Kansanedustajien digitaitojen heikkouden hämmästy (@jarnoln, 2.4.2015; @vapaakn, 2.4.2015) tuottaa narratiivia, jossa internettaitojen hallinta on perustilanne. Samanlainen lähtökohta on nähtävissä myös

twiitissä, jossa hämmästellään SDP:n somekampanjaan varattua budjettia ja sitä, että piraatit silti ovat ainoita, joilla on vaalijulisteessa #-tunniste (@sagamarai, 17.4.2015). Ulkopuolelle jäävät siis he, joiden taidot ovat alkeelliset. Näin piraatit luovat itselleen internetosaajan identiteettiä, joka luonnollisesti nähdään vahvuutena verrattuna vähemmän osaavaan vaihtoehtoon.

Snow'n ja kumppaneiden (1986, 473) mukaan yksi mahdollisuus laajentaa kannattajakuntaa on esitellä liikkeen ajatusmaailmaa ja sitä kautta herättää merkityssuhteita liikkeen ulkopuolisten ihmisten henkilökohtaisten kiinnostusten ja liikkeen agendan välille. Piraattipuolueen tapauksessa tämä voi tapahtua myös twiittien välityksellä. Twitterissä jaetaan paljon muillakin foorumeilla suosittuja internetilmiöitä, joista jotkut internetin käyttäjät ovat erityisen kiinnostuneita. Tämän vuoksi piraattien politiikastaan luomat meemit saattavat ensin kiinnittää meemeistä yleisesti kiinnostuneen henkilön huomion ja tätä kautta tuoda hänet tutustumaan puolueeseen tarkemmin. Meemeihin pohjannut kiinnostus saattaa johtaa kiinnostumiseen jostain toisesta osa-alueesta, jota piraatit Twitter-tileillään pitävät esillä. Piraattien identiteettiin sitoutuminen äänestämällä tai jopa jäseneksi liittymällä voi siis olla kiinni vaalikampanjointimateriaalin kyvystä olla jotakin muutakin kuin pelkkää kampanjointia.

Piraattien ongelmana tässä suhteessa voi kuitenkin olla ulkopuolisille välittyvä tunne puolueen sisäänpäin lämpiämisestä. Esimerkiksi jaetut meemit voivat vaikuttaa sisäpiirin vitseiltä, mikä luo vaikutelmaa yhtenäisestä porukasta, jonka mukaan voi olla vaikea päästä. Tällaisen vuoksi orastava kiinnostus saattaa lopahtaa, mikä näkyy kannatuksen pysymisenä pienenä ja uusien jäsenien rekrytoimisen vaikeutena. Esimerkkitapaus sisäpiirin vitsien näkymisestä yleisessäkin keskustelussa on Harri Kivistön twiitti, jossa hän jakoi Tapani Karvisen ehdokasnumeron:

Tapani Karvinen, Dankistanin ritari, on todellakin ehdolla Uudellamaalla - -
(@HarriKivisto, 15.4.2015.)

Twiitin tarkoitus lienee vain osoittaa vitsillä höystettynä tukea puoluetoverille, mutta ”Dankistanin ritari” on viittaus, joka ei puolueen ulkopuoliselle välttämättä avaudu.

Sisäpiirin vitsien vastapainoksi piraatit ovat onnistuneet, ehkä tiedostamattakin, ottamaan käyttöönsä keinoja, jotka saavat heidät vaikuttavaan helpommin lähestyttäviltä. Petrus Pennanen lisää moniin viesteihinsä hymyilevän hymiön ”:)”, jonka ansiosta hänestä

muodostuu ystävällinen kuva. Pennanen lisäsi hymiötä erimielisyyksiäkin sisältävässä keskustelussa lähetettyihin twiitteihin (@petruspennanen, 8.4.2015). Vastaan argumentoidessaankin hän siis onnistui säilyttämään itsellään mukavan ihmisen kuvan, mikä voi madaltaa kynnystä liittyä hänen edustamaansa joukkioon. Samanlainen vaikutelma on myös siinä, kuinka piraattien edustaja toivoo ”yhteiskuntaa, jossa kaikille riittää rakkautta” (@HarriKivisto, 20.3.2015) ja hyväntahtoisesti huumorilla suhtautumisessa koskien puolueesta tietämättömyyttä (@Pixeffect, 16.4.2015). Myös piraattien esittely ”ihan tavallisina kavereina, työssäkäyvinä normaaleina ihmisinä” (@minerpirate, 12.4.2015) pyrkii luomaan samastuttavuutta ja purkamaan rajapintaa äänestäjiin.

Piraattien toiminnan seuraamiseen tarjotaan myös live.piraattipuolue.fi-osoite (@k4rv1n3n, 4.4.2015), joka tarjoaa keinon seurata internetissä tapahtuvaa piraattien toimintaa. Tämäkin palvelu voi kuitenkin antaa vain keinon katsoa puolueeseen sisään ulkoapäin, minkä vuoksi ystävällinen käyttäytyminen sekä internetissä että kasvokkain tapahtuvissa tilanteissa on huomattavasti tärkeämpää.

6.2 ”Pienpuolueen” toteutuva ennuste ja perustulon laajentama kehys

Jos sosiaalinen liike keskittyy vain harvojen uskomusten edistämiseen, on se vaarassa joutua väheksytyksi (Snow ym. 1986, 206). Piraattipuolueen kohdalla tämä on tarkoittanut näkemyksiä ”feilanneesta prosenttiliikeestä” ja ”yhden asian (pien)puolueesta”. Puolueen pientä kannattajakuntaa saattaa selittää myös heidän arvonsa, jotka eivät esiinny usein yhteiskunnallisessa keskustelussa. Tällaiset arvot eivät nouse korkealle vallitsevassa hierarkiassa, mikä näkyy liikkeen voiman heikoksi jäämisessä (Snow & Benford 1988, 205).

Vähäinen kannattajakunta ja ajatus ”pienpuolueesta” saattaa olla myös itseään toteuttava ennuste, sillä synkkä näkemys liikkeen päämäärän lopputuloksesta vähentää uusien osallistujien määrää (Snow ym. 1986, 470–471). Jos äänestäjien näkemys on, ettei puolue tule pääsemään hallitukseen, voi heidän orastava mielenkiintonsa piraatteja kohtaan lopahtaa ja kohdistua muihin puolueisiin. Snow ja kumppanit (1986, 470–471) eivät kuitenkaan pidä tätä asetelmaa ehdottomana. On siis mahdollista, että tulevaisuudessa, jos kansalaisten tarve ”taktikoida” äänioikeudellaan on vuotta 2015 vähäisempi, piraattien

kannatus kasvaa, vaikka he eivät olisikaan päässeet ”pienpuolueen” leimasta eroon. Tämä voi toteutua varsinkin, kun vuonna 2015 alaikäisiä olleet henkilöt saavuttavat äänioikeuden. Yhteiskunnalliset liikkeet nimittäin harvemmin edistävät perinteisille vaikuttajille merkityksellisiä arvoja (Snow ym. 1986, 472). Vanhemmista ikäpolvista mahdollisesti erilaisen maailmankatsomuksen omaavat nuoret voivat siis olla kiinnostuneempia Piraattipuolueen ajamasta agendasta.

Tämän puolesta puhuu piraattien saama kannatus vuoden 2015 Nuorisovaaleissa. Nuoriso voi antaa tukensa puolueelle myös, mikäli piraatit onnistuvat tarjoamaan heille ruohonjuuritason vaikuttamiskanavia, sillä yksilön merkityksen korostaminen ja tehokkuudessaan yllättävien vaikutustapojen tarjoaminen lisäävät kiinnostusta yhteiskunnallisia liikkeitä kohtaan (Snow ym. 1986, 471). Esimerkki piraattien tarjoamasta ruohonjuuritason kanavasta on internetperustaiset vaalichatit. Käydäkseen keskusteluja ehdokkaan kanssa tai vaikuttaakseen ehdokkaansa ajatusmalleihin äänestäjän ei tarvitse edes poistua kotoaan, vaan hän voi osallistua keskusteluun, kunhan omistaa mobiililaitteen ja internetyhteyden.

Koska uudetkin ideologiat ja identifikaatiot syntyvät ympäröivän maailman kontekstissa, on uusissa identifikaatioissa nähtävissä heijastuksia aiemmista muiden ryhmien jo tuottamista identiteeteistä (Snow & Benford 1988, 204). Talous- ja yhteiskuntapolitiikassa, joka on osa perinteistä poliittisen puheen aluetta, on piraattien ideologiasta löydettävissä muiltakin puolueilta tuttuja termejä, kuten ”liberaali (talous)politiikka” ja ”hyvinvointiyhteiskunta”. Nämä ajatukset ovat myös paremmin aseteltavissa perinteiselle oikeisto–vasemmisto-jakolinjalle kuin jotkin muut piraattien käyttämät termit, kuten ”tietoyhteiskuntapuolue”. Tästä näkökulmasta katsoen Piraattipuolue ei olekaan niin tuore vaihtoehto vanhemmille puolueille kuin useista twiiteistä voisi ymmärtää. Piraatit tuovat siis uutta näkemystä politiikkaan erityisesti heille keskeiseltä aihealueelta, teknologiasta. Sen sijaan pidempään yhteiskunnallisissa puheissa olleeseen politiikkaan heillä ei ole esittää puhtaasti omia ratkaisuja. He kuitenkin tarttuvat ehkä muita innokkaammin muiden esittämiin uudempiin ratkaisuihin, kuten perustuloon.

Perustulo on piraattien identifikaatioissa esimerkki arvojen vahvistamisesta, jossa yksi arvo kasvaa inspiroimatta uutta yhteisöllistä liikettä. Se on esimerkki myös kehysten laajentamisesta, jossa uusien yhteiskunnalliseen keskusteluun nousevien asioiden sisällyttäminen identiteettiin voi tuoda lisää kannattajia (Snow ym. 1986, 469–472). Perustulo ja siitä käytävä keskustelu ei ole synnyttänyt ympärilleen sitä erityisesti ajavaa puoluetta, mutta sen kannattaminen on mahdollisesti tuonut Piraattipuolueelle uusia

äänestäjiä. Nämä äänestäjät eivät välttämättä kannata niinkään piraatteja, vaan kokevat tärkeimmäksi perustulon edistämisen, jolloin he päätyvät kannattamaan sitä puoluetta, joka puhuu äänekkäimmin sen puolesta.

6.3 Epäreilusti hyljeksittyjä vai ainoita oikeita ja ylivertaisia?

Snow'n ja Benfordin (1988, 214) teoriassa identiteetin näkyvin puoli on se, joka syntyy yhteenotoista ja muiden ajamiin asioiden vastustamisesta. Luultavasti tämän vuoksi piraattiehtokkaan kannanotto huumeiden laillistamisesta ylitti uutiskynnyksen muita Piraattipuolueen tarjoamia keskustelunaiheita helpommin. Näkemys ei noudata yleistä ajatusta, vaan nostaa esiin vallitsevan diskurssin vastaisen näkemyksen. Liikkeen uskottavuutta arvioidaankin jonkin verran sen mukaan, kuinka hyvin sen käyttämät narratiivit sopivat yhteen kulttuuristen narratiivien kanssa. Mitä enemmän samankaltaisuutta ne sisältävät, sitä helpommin ja enemmän liike narratiivista hyötyy. (Snow & Benford 1988, 210.)

Piraatit luovat vastakkainasettelua ja konflikteja itsekin. Vastauksena jaettuun infograafiin Arto Lampila vastasi:

- - Kivasti jätitte piraatit pois. - - Mut hei, ei kai sitä nyt politiikkaa pidä faktoilla pilata (artolampila, 19.3.2015).

Samanlainen ajatus on nähtävissä ironisessa toteamuksessa

Ette sattumalta huomanneet [vaalikalalla], että myös #Piraatit oli paikalla ja meno mitä mainioin" (@vsPiraatit, 18.4.2015).

Sen lisäksi, että Piraattipuolue sulkee narratiiveillaan muita pois, he myös luovat identiteettiä, jossa heitä tietoisesti jätetään tilaisuuden tullen ulkopuolelle. Tällaisen kaltoinkohdellun asemaa lähentelevän suhtautumisen sijaan asennoitumistyyli, jossa hyvässä hengessä huomautettaisiin myös piraattien sopivan agendaltaan tai edustajiltaan

kyseisiin tilaisuuksiin voisi olla hedelmällisempi. Tällöin puolue ei yhtä kärkkäästi loisi itseään ulkopuolelle jättävää narratiivia, vaan ennemminkin avaisi itselleen ovia agendan esittelymahdollisuuksiin.

Puolue luo itsestään myös eksklusiivista kuvaa puhumalla vanhemmista, kilpailevista puolueista ”koijari puolueina” (@minerpirate, 25.3.2015) sekä tuomalla esiin puolueen olevan ainoa, ”jonka ehdokkaista kukaan ei kannata homeopatiaa” (@mark_stenback, 9.4.2015) ja ainoa, ”joka haluaa purkaa perisuomalaisen ’maan tavan’ ja on riippumaton erityisintresseistä” (@k4rv1n3n, 8.4.2015). Nämä narratiivin osat esittävät piraatteja ainutlaatuisina totuudenpuhujina ja ylivertaisen puolueena. Piraatit eivät siis vain ole parempi vaihtoehto muihin verrattuna, vaan he ovat ainoa oikea vaihtoehto. Aineistostani löytyvät vahvimmat tätä narratiivia luovat twiitit ovat ”se todellinen liberaali vaihtoehto vasemmalta oikealle” (@k4rv1n3n, 21.3.2015) ja ”ainoa puolue Suomessa joka ajaa samaa asiaa kuin minä, eli VAPAUTTA” (@minerpirate, 4.4.2015). Muut siis vain sanovat olevansa jotain, mutta vain piraatit oman identiteettinsä mukaan ovat sitä oikeasti.

Identifioitumalla ainutlaatuisiksi ja joissain tapauksissa myös ylivoimaisiksi, piraatit kasvattivat kokoaan todellista suuremmiksi. Samalla narratiivilla poistettiin epäilyksiä puolueen keskinäisestä, toimimattomuuteen johtavasta hajanaisuudesta. Yhtenäisyyttä rakennettiin muun muassa puhumalla tyylillä ”piraattipuolueena – eivät vain yksittäisinä henkilöinä” (@minerpirate, 18.4.2015; @minerpirate, 19.4.2015). Samaa on nähtävissä myös aiemmin esitellyissä twiiteissä, joissa korostetaan Piraattipuoluetta ainutlaatuisena puolueena. Näillä narratiiveilla piraatit perustelevat, että heillä puolueena on kaikki kunnossa ja sitä kautta myös kaikki mahdollisuudet menestyä vuoden 2015 vaaleissa. Kuvaavaa onkin lausahdus ”täytyy vain saada ihmiset kiinnostumaan” (@minerpirate, 25.4.2015).

7 PÄÄTÄNTÖ

Tässä pro gradussa olen tutkinut *#piraattipuolue*-twiiteistä syntyvää Piraattipuolueeseen liitettyjä mielikuvia, kun luetaan vuoden 2015 eduskuntavaalien alla lähetettyjä Twitter-viestejä.

#piraattipuolue-twiittien perusteella piraatit ovat liberaalia politiikkaa ja yksilönvapautta kannattava puolue. Tämä näkyy niin Piraattipuolueen ajamassa talous- ja yhteiskuntapolitiikassa kuin case rommissa, jossa piraatit joutuivat virkavallan kanssa tekemisiin tarjoiltuaan alkoholijuomia osana vaalikampanjointiaan.

Talouspolitiikassa liberaalius näkyy parhaiten piraattien tavoitteena vapauttaa kauppojen aukioloajat vuoden 2015 eduskuntavaaleissa. Myös puoluepolitiikan raha-asioissa piraatit kannattavat läpinäkyvyyttä ja he olivatkin ainoa puolue, jonka kaikki kansanedustajaehdokkaat tekivät vaalirahailmoituksen keväällä 2015. Lisäksi puolueen rahavirroista tarjottiin tietoa koko puolueen historian ajalta. Läpinäkyvyyteen pyrittiin puolueen vuoden 2015 eduskuntavaaleissa saaman Bitcoin-rahoituksen suhteen riippumatta siitä, että Bitcoin-järjestelmä mahdollistaa lähes täydellisen anonyymiuden. Bitcoinin käyttö itsessään on esimerkki piraattien joukkorahoituksen vapauttamiseen pyrkivästä politiikasta ja näin myös liberaalista talouspolitiikasta.

Piraattien mukaan perustulon myötä nollatuntisopimuksetkin tulisivat kannattaviksi eivätkä satunnaiset työllistymiset vaikuttaisi tukiin. Piraatit tahtovat mahdollistaa työntekijöille vapauden tehdä töitä usealle työnantajalle. Sekä tältä osin että hyvinvointiyhteiskuntaa rakentavassa yhteiskuntapolitiikassa piraattien agendassa on nähtävissä perinteisesti vasemmistolaisiksi miellettyjä tavoitteita.

Yhteiskuntapolitiikassa on kuitenkin nähtävissä vapautta tukevaa ajattelua tahtona parantaa tiedon vapaata liikkuvuutta ja ihailuna Islannin avoimesti kirjoitettua perustuslakia kohtaan. Poliitiikan suurimmaksi ongelmaksi piraatit näkevätkin demokratian ja avoimuuden puutteen. Tämä ongelma korjaantuisi puolueen edustajien mielestä avoimemmalla tiedonliikkuvuudella. Vapaasti siirtyvän datan kannattamisessa ja sen kehittämisessä piraatit ovatkin aivan omaa luokkaansa: heidän ehdokkaillaan oli vuoden 2015 eduskuntavaaleissa sille korkein kannatus. Tässä yhteydessä piraattiehdokkaat myös vastustivat verkkovalvontaa.

Politiikkaan ja sen liberaaliuteen liittyy piraateilla byrokratian vähentäminen. Suurin aineistoni antama esimerkki tästä on case rommi, jossa Piraattipuolueen kampanjoivat kansanedustajaehdokkaat kieltäytyivät lopettamasta alkoholitarjoilua vaaliteltoilla muuten kuin laillisen kiellon ilmetessä. Pelkkä viranomaisilta tullut kehotus ei piraateille riittänyt, vaan he näkivät kiellon ”Sääntö-Suomessa” esiintyvän turhan byrokratian esimerkkinä.

Yleisesti liberaali politiikka tuli esiin puolueen harjoittamassa puoluekurittomuudessa. Piraateilla ei siis ole erillisiä ”omantunnonkysymyksiä”, vaan puolueensa edustajina he saavat kaikessa suhteessa toimia omien arvojensa mukaisesti. Puolueen liberaaliin käsitykseen kuuluu vapauden lisäksi vastuu, joka heidän mukaansa tulee yhdessä vapauden kanssa. Vapaus tehdä ja puhua oman näkemyksensä mukaisesti tuo siis myös henkilökohtaisen vastuun omista tekemisistä ja lausunnoista. Liberaaliutta ilmentää halu poistaa politikointi yksityisen piiristä ja keskittää se yhteisiin asioihin. Tämä onkin puolueen näkemyksen mukaan liberalismiin ydin.

Liberalismin lisäksi *#piraattipuolue*-twiiteissä on nähtävissä vasemmistolaisen ideologian mukaisia ajatuksia. Näitä ovat esimerkiksi tahto rakentaa hyvinvoivaa yhteiskuntaa mielenterveyspalveluita ja kansalaisten yleiskuntoa parantamalla. Kansalaisten välistä tasa-arvoisuutta kannatettiin, kun taas edellisen kauden hallituksen harjoittamaa leikkauspolitiikkaa kritisoitiin. Myös työntekijöiden asemaa haluttiin parantaa. Tämän perusteella piraattien voidaan todeta olevan hyvinvointivaltion kannattaja vasemmistolaisella taipumuksella, mutta talouspolitiikaltaan poliittisen spektrin oikealla puolella oleva puolue. Puolue ei siis sovi perinteiselle oikeisto–vasemmisto-linjalle, vaan se yhdistää kahta, perinteisesti eri puolueille ajateltua käsitystapaa poliittisen agendansa eri kohdissa.

Perinteisempien politiikan teemojen lisäksi aineistosta oli eriteltävissä Piraattipuolueen mielikuvaan liittyviä aiheita. Näistä yksi suurimmista oli ”nuoret”. Piraateilla oli paitsi eniten nuoria ehdokkaita myös nuorin vaaleissa ollut ehdokas vuoden

2015 eduskuntavaaleissa. Varsinais-Suomessa puolue osallistui Koulutuslupaus-kampanjaan, jossa luvattiin korkeakouluopetukselle vakaampaa tulevaisuutta. Piraatit myös kannattivat vuonna 2015 äänestysikärajan laskemista eduskuntavaaleissa.

Alaikäisten nuorten keskuudessa piraatit ovat suosituimpia kuin äänestysikäisten joukossa, sillä Allianssin järjestämissä Nuorisovaaleissa puolue sai seitsemän paikkaa. Tämä oli määränsä verran enemmän kuin mitä puolue eduskuntavaaleissa lopulta ansaitsi. Kannatus nuoremman väestönosan keskuudessa johtunee siitä, että piraatit kutsuvat itseään tietoyhteiskuntapuolueeksi ja heidän kampanjoinnissaan oli paljon internetperustaista materiaalia, kuten meemejä. Tämä teemat ovat tutumpia nuorille kuin väestön vanhemmalle osalle.

Internetiin liittyvät twiitit jaottelin tutkimuksessani piraattien internetosaamista esiintuoviin viesteihin, internetiä työkaluna kampanjoinnissa käytäviin viesteihin sekä internetpohjaiseen kampanjointiin. Näiden teemojen viestit olivat iso osa aineistoani, joka kertoo internetin teemojen tärkeydestä Piraattipuolueen politiikassa. Esimerkkejä internetteemaisista twiiteistä ovat muun muassa internetikoni Kim Dotcomin antama julkinen tuki puolueelle, vuoden 2015 keväällä istuvien kansanedustajien internettaidoille naureskelu ja meemit.

Kari A. Hintikan (2014, 261) mukaan lähitulevaisuudessa internetiä käyttävät puolueet ovat niitä, jotka menestyvät politiikassa. Piraattien kannalta tämä on valoisa näkemys, koska aineisto osoittaa heidän paitsi olevan taitavia tietoteknisissä asioissa myös omaavan jo valmiiksi laajahkon kannattajapohjan internetissä. Tämä voi tulevaisuudessa jopa tarjota Piraattipuolueelle etulyöntiasemaa muihin puolueisiin verrattuna: tietoyhteiskuntapuolueen on helppo myös jatkossa identifioitua internetosaajaksi ja hyödyntää tätä osaamista vaalikampanjoinnissa, mikä ei välttämättä jo eduskuntaan päässeiltä puolueilta käy yhtä helposti. Esimerkiksi digitaalisessa tiedonjaossa piraatit olivat vuoden 2015 eduskuntavaaleissa edelläkävijöitä, sillä heidän vaalimainoksissaan oli #-tunniste, jota muilta puolueilta ei löytynyt. Lisäksi he käyttivät muun muassa *Ask Me Anything* -palveluita vaalikeskusteluiden järjestämiseen ja jakoivat paljon muuta kampanjointimateriaaliaan sosiaalisessa mediassa.

Vaalimateriaalin hauskassa sisällössä on se hyvä puoli, että se kiinnostaa äänestäjiä perinteistä poliittista puhetta enemmän (Gunn & Skogerbø 2013, 770). Tällaisilla twiiteillä näkyy materiaalissani olleen kiinnostusta herättävää vaikutusta, sillä piraattien vaalimeemit ovat saaneet muihin aineiston Twitter-viesteihin verrattuna enemmän huomiota uudelleentwiittauksien kautta. Tämä puolestaan on kasvattanut materiaalin saavuttamaa

yleisöä. Laajalle levinneen internetilmiön nostetta tavoitellut hauska materiaali kampanjoi kuin varkain.

Meemit nähtiin raikkaaksi tavaksi havainnollistaa piraattien ajamaa politiikkaa, mikä tukee joillain äänestäjillä olevaa ajatusta siitä, että Piraattipuolue yleisestikin on uusi, raikas vaihtoehto vanhemmille puolueille. Meemien kautta piraatit pystyivät antamaan näyttöä siitä, kuinka he näkevät asiat, myös politiikassa, uusin silmin. Meemeillä oli vuoden 2015 eduskuntavaalien alla myös toisenlainen käyttötarkoitus piraattien kampanjoinnissa. Niiden avulla puolueen saamaa kriittistä sisältöä käännettiin hauskaksi materiaaliksi, jolloin arvosteluilta tylsyi terävin kärki.

Meemien ja muun sosiaaliseen mediaan pohjaavan kampanjointimateriaalin kohdalla on kuitenkin pohdittava sitä, ymmärtääkö yleisö näkemänsä materiaalin. Jos suurimmat yleisöt ovat osittain sisäpiirin vitsejäkin sisältävillä internetilmiöillä eivätkä ne aukene viestiltään piraateista hieman kauempana olevalle äänestäjälle, voi tällaiselle henkilölle syntyä vääränlainen kuva puolueesta. Piraatit kamppailivat vuoden 2015 eduskuntavaaleissa jo muutenkin heihin yhdistettyjen negatiivisten mielikuvien kanssa. Nämä nousivat esiin varsinkin twiittiketjussa, joka alkoi toimittaja Laura ”Huu” Halmisen aloittamalla twiitillä, jonka mukaan piraattiliikkeen perustaja toivoo kaikkien piraattipuolueiden lopettavan olemassaolonsa. Tässä ketjussa Halminen pohti, ovatko piraatit pelkkä ”feilannut prosenttiliike”, joka on kannatukseltaan ja agendaltaan ikuisesti kapea. Näkemys sai kannatusta: piraattien johtohahmojenkaan ei nähdä pärjäävän politiikassa puolueensa vuoksi, puolueen brändi katsotaan epäonnistuneeksi ja politiikassa puolueen käsitetään joutuvan aina tekemään kompromissiratkaisuja. ”Prosenttiliikkeen” asema kostautui piraateille myös siinä, etteivät kansalaiset halunneet antaa ääntään puolueelle tilanteessa, jossa oli heidän näkemyksensä mukaan ”taktikoitava”, jotta eduskunnan puoluekanta uudistuisi. Piraattien herättämä mahdollinen kiinnostavuus ei siis kyennyt tavoittamaan ratkaisevaa kiinnostusta, jotta puoluetta äänestettäisiin.

Tällainen näkemys saa aineistossani vahvistusta esimerkiksi Ylen käyttämässä ”pienpuolue”-sanassa sekä ”pienpuolueista” kertovaan juttuun tehdyssä tonttuaiheisessa kuvituksessa. Pitkäsen (2016, 99–104) mukaan puolueen imagolla on ollut vaikutusta vaalimenestykseen 1970-luvulta lähtien. Tässä valossa medioiden tekemät, mahdollisesti tahattomatkin, assosiaatiot eivät ainakaan auta piraatteja saavuttamaan paikkoja kansaedustajina.

Paikasta ”pienpuolueiden” joukossa oli myös hyötyä piraateille. Nuoremmista puolueista Piraattipuolue näyttäytyi Ylen järjestämässä ”pienpuolueiden tentissä” kaikkein

eduskuntakelpoisimpana. Aineistoni twiiteistä on myös nähtävissä piraateilla olevaa halua tehdä töitä kasvavan kannatuksen eteen. Puolueen eduksi vuoden 2015 keväällä katsottiin pitkän tähtäimen ajattelu sekä ihmisoikeuksien ja yksilönvapauksien kunnioittaminen.

Tutkimukseni pohjalta voidaan sanoa, että piraatit kohtaavat paljon kielteisiä näkemyksiä, jotka vaikuttavat vääristävasti heistä saatavaan kuvaan. ”Yhden asian liikkeeksi” tituleerattu Piraattipuolue sisältää tosiasiasa paljon mielipiteitä koskien perinteisemmäksikin nähtyjä politiikan haaroja, kuten talous- ja yhteiskuntapolitiikkaa. Puolueen on tehtävä paljon töitä oikoakseen äänestäjillä olevia vääriä käsityksiä ja nostaakseen kansalaisilla oleva orastava kiinnostus vaaliuurniin pudotetuiksi äänestyslipukkeiksi.

Tulevaisuudessa puolueen kannatus tulee luultavasti nousemaan erityisesti nuorempien äänestäjien keskuudesta. Tämä johtuu siitä, että tietoyhteiskuntapuolue puhutellee eniten kansanosaa, joka on tottunut käyttämään internetiä ja erilaisia teknisiä sovelluksia. Heille on internetin käytön ja selailun yhteydessä muodostunut hiljaista tietoa esimerkiksi meemeistä ja muusta internetissä jaettavasta materiaalista, minkä vuoksi piraattien jakama kampanjointimateriaali tavoittaa tyyliltään ja viestiltään heidät parhaiten. Mikäli Nuorisovaalien heijastelema kannatus Piraattipuolueelle säilyy kyseisten nuorten saavuttaessa täysi-ikäisyyden, on täysin mahdollista, että piraatit saavat edustajiaan läpi myös Suomen parlamenttiin. Tätä menestystä enteilevät vuoden 2017 kunnallisvaalit, joissa piraatit saivat ensimmäiset edustajansa Suomessa. Suomalaisten piraattien sisarpuolueet Euroopan muissa kolkissa ovat jo saavuttaneet paikkoja maiden parlamenteissa. Tältä pohjalta piraattien suosion voidaan katsoa olevan tällä hetkellä kansainvälisesti nousussa. Tämän nousu saattaa tavoittaa Suomen jo seuraavissa eduskuntavaaleissa.

Edellä esitetyn vuoksi Suomessa tehtävä tutkimus sekä kansallisesta Piraattipuolueesta että kansainvälisistä piraateista on erittäin tärkeää. Koska aiempaa tutkimusta on hyvin vähän, on tutkimuskentällä paljon aiheita, joita puolueesta voidaan kartoittaa.

David Snow'n ja Robert Benfordin kehysteorian avulla analysoin lähiluvun metodilla twiiteistä tekemääni tulkintaa tarkemmin. Piraattipuolueesta näkee, kuinka internet on heille luonnollinen fyysisen läsnäolon jatke. Tämän vuoksi heille on luonnollista rakentaa ryhmäidentiteettiään Twitterissä. Siellä niin kutsuttu kehysilta tuo yhteen henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneet edistämään puolueen kautta samankaltaisia asioita kokemiensa yhteiskunnallisten epäkohtien korjaamiseksi. Twitter on kehittyneen teknologian luoma vaihtoehto perinteisille yhteydenpitovälineille. Tämän lisäksi se mahdollistaa piraateille

tutun internetsanastoa sisältävän kielen hyödyntämisen myös politiikassa. Kielen kautta Piraattipuolue pystyy tuomaan sekä itseään politiikkaan että politiikkaa omaan identiteettiinsä ja tätä kautta vakuuttamaan potentiaalisia äänestäjiään agendansa toimivuudesta. Internet näkyy piraattien identiteetissä myös sen kautta, että he sulkevat narratiivillaan pois ne, jotka eivät internetiä osaa käyttää.

Piraatit hyödyntävät Twitteriä myös houkuttelemalla sen kautta puolueeseen uusia sitoutujia muiden kiinnostuksen kohteiden, kuten meemien, kautta. Ongelmana tässä materiaalissa on kuitenkin se, että se muuntuu helposti sisäpiirin vitsiksi. Tämä puolestaan vähentää mahdollisten sitoutujien kiinnostusta. Piraattien onkin paikattava muilla olevaa sisäänpäin lämpiävyyden identiteettiään keinoilla, jotka saavat heidät näyttämään helpommin lähestyttäviltä.

Edellä kuvattuun saattaa tulla muutos, kun nuorempi sukupolvi kasvaa äänestysikäiseksi. Heidän maailmankuvansa usein eroaa vanhemmista väestöryhmistä ja heidän kiinnostuksensa piraatteja kohtaan on suurempi. Internetin käytössä taitavammat nuoret myös ymmärtävät paremmin piraattien jakamaa materiaalia ja vastaavat puolueen internetosaajien identiteettiä. Nuorilla olevasta kiinnostuksesta esimerkkinä on Nuorisovaalit, joissa Piraattipuolueen menestys oli merkittävästi varsinaisia eduskuntavaaleja suurempi. Tulevaisuudessa piraatit mahdollisesti siis pääsevät eroon itseään toteuttavasta ”pienpuolueen” leimasta ja saavat kannatustaan aiempia vaalivuotia suuremmaksi.

Piraattipuolueen käymässä keskustelussa on se ongelma, että heille tärkeät asiat harvoin esiintyvät laajassa yhteiskunnallisessa keskustelussa. He myös esittävät valtakunnalliselle vastakkaisia näkemyksiä, jotka vähentävät ulkopuolisten silmissä liikkeen uskottavuutta ja sen mahdollisuuksia kartuttaa itselleen lisää yhteiskunnallista voimaa. Piraatit joutuvat ponnistelemaan saadakseen itselleen tärkeitä aiheita yhteiseen keskusteluun. Piraattipuolueen puhetavoissa on jo nyt yhteneväisyyksiä muihin puolueisiin, sillä mikään yhteiskunnallinen liike ei synny tyhjiöön, vaan sitä ympäröivään maailmaan ja sen kontekstiin. Näkyvin osa identiteettiä on kuitenkin helposti konflikteista syntyvä puoli, jota piraatit itsekin narratiivillaan edistävät. He suhtautuvat kärkkäästi ulkopuolelle jäämiseensä, mutta toisaalta samanaikaisesti kertovat itse olevansa yliverkaisia ja ainoita oikeita vaihtoehtoja muihin puolueisiin verrattuna. Tämä suhtautumistapa muodostaa piraateista epämiellyttävän kuvan, joka vähentää kiinnostusta liittyä puolueeseen. Potentiaalisten puoluelaiisten karkottaminen käytöksellä, joka antaa viitteitä

kykenemättömyydestä rakentavaan keskusteluun, aiheuttaa osaltaan hallaa Piraattipuolueen kasvulle.

LÄHTEET

Aineisto

Tunnisteilla #piraattipuolue ja #piraatit lähetetyt Twitter-viestit sekä niiden yhteydessä esiintyvät keskustelut ajalta 18.3.–19.4.2015 ja niissä esiintyneet internetsivut ja kuvat.

COSS ry (2015): "Avoimet tietojärjestelmät ehdokkaiden ohjelmissa – Eduskuntavaalit 2015". 16.4.2015, https://coss.fi/uutiset/eduskuntavaalit_ja_avoimet_jarjestelmat/, luettu 23.7.2017.

Helsingin Sanomat (2015): "Pirate Bayn perustaja piraattipuolueille: olette kaikki typeriä ja liikkeenne pitäisi räjäyttää – mitä sanoo Suomen piraattipuolue?". 7.4.2015, <https://www.hs.fi/nyt/art-2000002814422.html>, luettu 3.11.2017.

Luoma-Nirva, Jarno (2015): "Yle ja 'pienpuolueet'". 15.4.2015, <http://jln.puheenvuoro.uusisuomi.fi/192993-yle-ja-pienpuolueet>, luettu 3.11.2017.

Mtv (2015): "He ovat eduskuntavaalien vanhin ja nuorin ehdokas – 95 ja 18 vuotta!" 29.3.2015, <https://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/he-ovateduskuntavaalien-vanhin-ja-nuorin-ehdokas-95-ja-18vuotta/4922830#gs.vhZGL8M>, luettu 27.11.2017.

Piraatit linjoilla. <http://live.piraattipuolue.fi>, luettu 8.4.2017.

Plommer, Raoul (2015): ”Valtion sähköinen tunnistus vuotaa hetuja nimien kera”. 17.4.2015, <http://plommer.puheenvuoro.uusisuomi.fi/193244valtion-sahkoinen-tunnistus-vuotaa-hetuja-nimien-kerä>, luettu 3.11.2017.

Talouselämä (2015): ”Järjestö pyrki selvittämään kansanedustajaehdokkaiden digitaidot – ei saanut vastauksia”. 8.4.2015, <https://www.talouselama.fi/uutiset/jarjesto-pyrki-selvittamaan-kansanedustajaehdokkaiden-digitaidot-ei-saanut-vastauksia/00633609-a8a13fee-8d7f-14c9d1895d9c>, luettu 3.11.2017.

Tivi (2015): ”Piraattipuolueelta vpn-palvelu: ’Ohitamme laittoman verkkosensuurin’”. 2.4.2015, http://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/2015-0402/Piraattipuolueelta-vpn-palvelu-Ohitamme-laittoman-verkkosensuurin3218346.html, luettu 23.7.2017.

Uusi Suomi (2015): ”Puoluejohtaja ratsastaa huumeilla: ”Ihmiselle oikeus valita millä tavalla on päihtyneenä””. 14.4.2015, <https://www.uusisuomi.fi/kotimaa/80338-puoluejohtaja-ratsastaa-huumeillaihmiselle-oikeus-valita-milla-tavalla-paihtyneena>, luettu 8.4.2017.

Uusi Suomi (2015): ”’Hässäkkä eduskunnassa’ – Kiistelty lakimuutos ’meni vähän kaikilta ohi silmien’”. 2.4.2015, <https://www.uusisuomi.fi/kotimaa/79911-hassakka-eduskunnassa-kiisteltylakimuutos-meni-vahan-kaikilta-ohi-silmien>, luettu 3.11.2017.

Yle (2015): “#Vaalit2015: Pienpuolueita riittää Hämeessä”. 13.4.2015, <https://yle.fi/uutiset/3-7919610>, luettu 3.11.2017.

Yle Areena (2015) “Ylen aamu-tv: RKP:n haastajina Perussuomalaiset ja Piraattipuolue”. 2.4.2015, <https://areena.yle.fi/1-2740399>, luettu 3.11.2017.

Yle (2015): ”Alkoholitarkastaja kiinnostui vaalikadun rommitarjoilusta”. 30.3.2015, <https://yle.fi/uutiset/3-7897941>, luettu 23.7.2017.

Yle (2015): ”Eduskuntavaaleissa huomiota herätetään vaikka ilmaisen rommin voimalla”. 28.3.2015, <https://yle.fi/uutiset/3-7896578>, luettu 23.7.2017.

Yle Areena (2015) “Ylen Aamu-tv: RKP:n haastajina Perussuomalaiset ja Piraattipuolue”. 2.4.2015, <https://areena.yle.fi/1-2740399>, luettu 3.11.2017.

Tutkimuskirjallisuus

Airo, Titta (2012): Piraattipuolue Suomen puoluekentällä. Yhteiskuntatieteen pro gradu -tutkielma, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, julkaisematon. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Benford, Robert D. (2002): "Controlling Narratives and Narratives as Control within Social Movements". Teoksessa Joseph E. Davis (toim.): *Stories of Change. Narratives and Social Movements*. Albany: State University of New York Press, 53–75.

Beurskens, Michael (2014): "Legal Questions of Twitter Research". Teoksessa Katrin Weller (toim.): *Twitter and Society*. New York: Peter Lang, 123–133.

Bruns, Axel & Hallvard Moe (2014): "Structural Laywers of Communication on Twitter". Teoksessa Katrin Weller (toim.): *Twitter and Society*. New York: Peter Lang, 15–28.

Burkart, Patrick (2014): "Pirate Politics: The New Information Policy Contest". Cambridge, MA: The MIT Press.

Davis, Joseph E. (2002): "The Power of Stories". Teoksessa Joseph E. Davis (toim.): *Stories of Change. Narratives and Social Movements*. Albany: State University of New York Press, 3–29.

Fine, Gary Allan (2002): "The Storied Group – Social Movements as 'Bundles of Narratives'". Teoksessa Joseph E. Davis (toim.): *Stories of Change. Narratives and Social Movements*. Albany: State University of New York Press, 229–245.

Gaffney, Devin & Cornelius Puschmann (2014): "Data Collection on Twitter". Teoksessa Katrin Weller (toim.): *Twitter and Society*. New York: Peter Lang, 55–67.

Gunn, Sara Enli & Eli Skogerbø (2013): "Personalized Campaigns in Partycentred Politics". Teoksessa *Twitter and Facebook as arenas for political communication, Information, Communication & Society*, 757-774, <http://dx.doi.org/10.1080/1369118X.2013.782330>, luettu 21.3.2017.

Halavais, Alexander (2014): "Structure of Twitter: Social and Technical". Teoksessa Katrin Weller (toim.): *Twitter and Society*. New York: Peter Lang, 29–41.

Hintikka, Kari A. (2014): "Verkot ja poliittisen vaikuttamisen tulevaisuus". Teoksessa Rauli Mickelsson (toim.): *Poliittinen vaikuttaminen tulevaisuudessa*. Turku: Turun yliopisto, 228–268.

Hämeenaho, Pilvi & Eerika Koskinen-Koivisto (2014): ”Etnografian ulottuvuudet ja mahdollisuudet”. Teoksessa Hämeenaho, Pilvi & Eerika Koskinen-Koivisto (toim.): *Moniulotteinen etnografia*. Helsinki: Ethnos ry, 7–31.

Isomäki, Hannakaisa, Tiina-Riitta Lappi & Johanna Silvennoinen (2013): ”Verkon etnografinen tutkimus”. Teoksessa Laaksonen, Salla-Maaria, Janne Matikainen & Minttu Tikka (toim.): *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino, 150–169.

Isotalus, Pekka (2017): ”Mediapoliitikko”. Helsinki: Gaudeamus.

Jouhki, Jukka (2016): ”Johdatus etnologiaan” -luentokurssi, 12.9.–3.10.2016. Historian ja etnologian laitos, Jyväskylän yliopisto.

Kozinets, Robert V. (2015): “Netnography: redefined.” London: Sage.

Niemi, Mari K., Ville Pitkänen, Erkka Railo & Sini Ruohonen (2016): ”Vaalikampanjoinnin historiasta ja sen tutkimisesta”. Teoksessa Erkka Railo (toim.): *Kamppailu vallasta: Eduskuntavaalikampanjat 1945–2015*. Jyväskylä: Docendo, 11–23.

Nimmo, Dan & Robert L. Savage (1976): ”Candidates and their images. Concepts, methods, and findings”. Pacific Palisades, CA: Goodyear Publishing Company, Inc.

Pitkänen, Ville (2016): ”Kohti ammattimaista kampanjointia: vaalit 1962–1975”. Teoksessa Railo, Erkka (toim.): *Kamppailu vallasta: eduskuntavaalikampanjat 1945–2015*. Jyväskylä: Docendo, 92–154.

Pollner, Melvin & Robert M. Emerson (2001): ”Ethnomethodology and Ethnography”. Teoksessa Atkinson, Paul, Amanda Coffey, Sara Delamont, John Lofland & Lyn Lofland (toim.): *Handbook of Ethnography*. London: Sage, 118–135.

Pöysä, Jyrki (2010): ”Lähiluku vaeltavana käsitteenä ja tieteidenvälisenä metodina”. Teoksessa Pöysä, Jyrki & Helmi Järviluoma & Sinikka Vakimo (toim.): *Vaeltavat metodit*. Joensuu: Suomen Kansantietouden Tutkijain Seura, 331–360.

Railo, Erkka & Sini Ruohonen (2016): ”Verkon ja rahan vallassa: vaalit 2003–2015”. Teoksessa Railo, Erkka (toim.): *Kamppailu vallasta: eduskuntavaalikampanjat 1945–2015*. Jyväskylä: Docendo, 225–314.

Ruohonen, Sini (2016): ”Tietolaatikko 9”. Teoksessa Railo, Erkka (toim.): *Kamppailu vallasta: eduskuntavaalikampanjat 1945–2015*. Jyväskylä: Docendo, 258.

Suomen virallinen tilasto (SVT) (2016): “Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö”. Helsinki: Tilastokeskus.

http://www.stat.fi/til/sutivi/2015/13/sutivi_2015_13_2016-1214_tie_001_fi.html, luettu 5.4.2017.

Salmela, Aarne (2010): "Varkaita vai hakkereita? Systeemitoreettinen analyysi piraattiliikkeestä". Yhteiskuntatieteen pro gradu -tutkielma, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos, julkaisematon. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Schmidt, Jan-Hinrik (2014): "Twitter and the Rise of Personal Publics". Teoksessa Katrin Weller (toim.): *Twitter and Society*. New York: Peter Lang, 3–14.

Snow, David A. & Robert D. Benford (1988): "Ideology, Frame Resonance and Participant Mobilization". *International Social Movement Research*. 1. 197217.

https://www.researchgate.net/publication/285098685_Ideology_Frame_Resonance_and_Participant_Mobilization

Snow, David A. & Robert D. Benford (2000): "Clarifying the Relationship Between Framing and Ideology in the Study of Social Movements: A Comment on Oliver and Johnston". *Mobilization*. 5. Publisher not identified.

https://www.researchgate.net/publication/228588409_Clarifying_the_Relationship_Between_Framing_and_Ideology

Snow, David A., E. Burke Rochford, Jr., Steven K. Worden & Robert D. Benford (1986): "Frame Alignment Processes, Micromobilization, and Movement Participation". *American Sociological Review*, Vol. 51, 464–481.

http://www.jstor.org/stable/2095581?seq=1#page_scan_tab_contents

Taiminen, Tiina (2010): "Verkkomusiikkipalvelut verkkopiratismiin vähentäjänä. Käyttäjien ja ei-käyttäjien suhtautuminen Spotify-verkkopalveluun". Musiikkitieteen pro gradu -tutkielma, musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos, julkaisematon. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Uimonen, Risto (1992): "Julkisuuspelejä. Imagonrakennus politiikassa". Helsinki: WSOY.

Uimonen, Risto (1996): "Moderni mediatodellisuus". Teoksessa Uimonen, Risto & Elisa Ikävalko (1996): *Mielikuvien maailma. Miten mediajulkisuutta muokataan ja imagoja rakennetaan?* Helsinki: Inforviestintä, 13–28.

Uimonen, Risto (1996): "Viime virtauksia ulkomailta". Teoksessa Uimonen, Risto & Elisa Ikävalko (1996): *Mielikuvien maailma. Miten mediajulkisuutta muokataan ja imagoja rakennetaan?* Helsinki: Inforviestintä, 79–107.

Internet-lähteet

Allianssi: ”Hankkeet & kampanjat, Nuorisovaalit”
<http://alli.fi/hankkeet+kampanjat/nuorisovaalit/>, luettu 27.11.2017.

Bittiraha.fi: ”Mikä on Bitcoin?” <https://bittiraha.fi/content/mik%C3%A4bitcoin>,
 luettu 21.8.2017.

Bittiraha.fi: ”Rautalankaa Bitcoinista”. <https://bittiraha.fi/content/rautalankaa-bitcoinista>, luettu 21.8.2017.

Bittiraha.fi: ”Usein kysytyt kysymykset”. <https://bittiraha.fi/ukk>, luettu
 22.8.2017.

European Commission: ”About TTIP”, <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ttip/about-ttip/>, luettu 23.7.2017.

Kielitoimiston sanakirja: ”Enkeli”, luettu 8.4.2017.

Kielitoimiston sanakirja: ”Meemi”, luettu 6.12.2017.

Kielitoimiston sanakirja: ”Pienpuolue”, luettu 11.4.2017.

Kielitoimiston sanakirja: ”Piratismi”, luettu 11.4.2017.

Kielitoimiston sanakirja: ”Prosenttiliike”, luettu 12.4.2017.

Kielitoimiston sanakirja: ”Tonttu”, luettu 11.4.2017.

Know Your Meme: ”Dimitri Finds Out”.

<http://knowyourmeme.com/memes/dimitrifinds-out>, luettu 8.4.2017.

Kotimaisten kielten keskus: ”Kielitoimiston ohjepankki – Lyhenneluettelo: R, ROM”. <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/haku/rom/ohje/365>, luettu 3.9.2017.

Kontuwiki: ”Haltiat”. <http://kontu.wiki/Haltiat>, luettu 8.4.2017.

Kontuwiki: ”Legolas”. <http://kontu.wiki/Legolas>, luettu 8.4.2017.

Kontuwiki: ”Taru Sormusten herrasta”.

http://kontu.wiki/Taru_Sormusten_herrasta, luettu 8.4.2017.

Kontuwiki: ”Thranduil”. <http://kontu.wiki/Thranduil>, luettu 8.4.2017.

Koulutuslupaus, ”Tee koulutuslupaus”. http://www.koulutuslupaus.fi/?page_id=245,

luettu 5.4.2017.

Mtv (2016): ”Hallitus yrittää poistaa turhaa byrokratiaa – satoja muutoksia valmistelussa”. 7.3.2016,

<https://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/hallituksennorminpurkutalkoot-vasta-alussa-satoja-muutoksiavalmistelussa/5777396#gs.fFCcRJw>, luettu 3.9.2017.

Mäntylähti, Ossi (2015): ”Bitcoin-piraatit rikkonevat vaalirahoituslakia”. 23.3.2015, <http://ossimantylahti.puheenvuoro.uusisuomi.fi/190679-bitcoinpiraatit-rikkonevat-vaalirahoituslakia>, luettu 22.8.2017.

Peda.net: ”Irc”.

<http://peda.net/veraja/kuopio/klaslukio/oppiaineet/tietotekniikka/kurssit/at02/vellu/irc>, luettu 8.4.2017.

Piraattipuolue. <https://piraattipuolue.fi/>, luettu 5.4.2017.

Piraattipuolue (2008): ”Piraattipuoluetta perustamassa 50 henkeä, puolue kritisoi CSS-päätöstä”. 26.5.2008, <https://piraattipuolue.fi/2008/05/26/piraattipuoluetta-perustamassa-50-henkea-puolue-kritisoi-css-paatosta/>, luettu 11.2.2018.

Piraattipuolue (2017): ”Piraattipuolueelle vaalivoitto ja valtuutetut Helsinkiin sekä Jyväskylään”. 10.4.2017,

<https://piraattipuolue.fi/2017/04/15/piraattipuolueelle-vaalivoitto-javaltuutetut-helsinkiin-seka-jyvaskylaan/>, luettu 28.6.2017.

Piraattipuolue (2017): ”Puolueohjelma”. 9.7.2017, <https://piraattipuolue.fi/politiikka/puolueohjelma/>, luettu 21.8.2017.

Piratar (2016): ”Pirates celebrate best election outcome to date”. 31.10.2016, <https://piratar.is/frettir/pirates-celebrate-best-election-outcome-date/>, luettu 11.4.2017.

Riemurasian mediakortti. <https://www.riemurasia.net/mediakortti/>, luettu 8.4.2017.

Tivi (2017): ”Kim Dotcom sai tuomion”. 20.2.2017, http://www.tivi.fi/Kaikki_uutiset/kim-dotcom-sai-tuomion-6626372, luettu 8.4.2017.

Twitter: ”@KimDotcom”. <https://twitter.com/kimdotcom>, luettu 8.4.2017.

Twitter: “@Piraattipuolue”. 23.10.2017, <https://twitter.com/Piraattipuolue/status/922397069435949056>, luettu 3.11.2017.

Twitter: ”@Piraattipuolue”. 29.10.2017, <https://twitter.com/Piraattipuolue/status/924531591090790400>, luettu 3.11.2017.

Urbaani Sanakirja: ”Etusivu”. <https://urbaanisanakirja.com/> Urbaani Sanakirja: ”Meemi”. <https://www.urbaanisanakirja.com/word/meemi/>, luettu 8.4.2017.

Urbaani Sanakirja: ”Warettaa”.

<https://www.urbaanisanakirja.com/word/warettaa/>, luettu 11.4.2017.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (2015): ”Ajantasaiset ilmoitukset 2015: Piraattipuolue r.p.”.

http://www.vaalirahoitusvalvonta.fi/fi/index/puoluetukiilmoituksia/ilmoituslista/ajantasaisetilmoitukset/2015/2230792-7/P_AI_201503.html, luettu 22.8.2017.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (2015): ”Ennakoilmoitus puolueen ja avustuspäätöksessä tarkoitetun yhteisön vaalirahoituksesta – Eduskuntavaalit 2015: Piraattipuolue r.p.”.

http://www.vaalirahoitusvalvonta.fi/fi/index/puoluetukiilmoituksia/ilmoituslista/ennakoilmoitukset/2015/2230792-7/P_EI_EV2015.html, luettu 22.8.2017.

Vapaakauppa.fi: ”TTIP”, <http://www.vapaakauppa.fi/kauppasopimukset/ttip/>, luettu 23.7.2017.

Verohallinto (2016): ”Rekkakiertue ohjaa veroilmoitusasioissa verkkoon”.

13.4.2016, https://www.vero.fi/tietoa-verohallinnosta/mediat/lehdist%C3%B6tiedotteet/2016/rekkakiertue_ohjaa_veroilmoitusasioissa/, luettu 22.7.2017.

Visir (2015): ”The Pirate Party is now measured as the biggest political party in Iceland”. 19.3.2015, <http://www.visir.is/g/2015150318848>, luettu 3.11.2017.

Vpnyhteys.fi: ”Mikä on VPN?”, <https://www.vpnyhteys.fi/#toka>, luettu 23.7.2015.

Yle (2015): ”Eduskuntavaalit 2015, Puolueiden kannatus”. 22.4.2015, <http://vaalit.yle.fi/tulospalvelu/2015/eduskuntavaalit/>, luettu 5.4.2017.

Yle (2015): ”Eduskuntavaalit 2015, Taulukko, Harri Kivistö”. 22.4.2015, http://vaalit.yle.fi/tulospalvelu/2015/eduskuntavaalit/?ehdokkaat_###taulukko, luettu 5.4.2017.

Yle (2015): ”Eduskuntavaalit 2015, Taulukko, Petrus Pennanen”. 22.4.2015, http://vaalit.yle.fi/tulospalvelu/2015/eduskuntavaalit/?ehdokkaat_###taulukko, luettu 3.11.2017.

Yle (2015): ”Eduskunnan kynnys on korkea pienpuolueille”. 13.4.2015, <http://yle.fi/uutiset/3-7924201>, luettu 11.4.2017.

Yle (2015): ”Ylen vaaligallerian videoita on katsottu yli 2 miljoonaa kertaa”.

23.3.2015, <http://yle.fi/uutiset/3-7882792>, luettu 12.4.2015.

Ylilauta: ”Etusivu”. <https://ylilauta.org/>, luettu 3.11.2017.